

RETTEEN I NÆSTVED DOM

afsagt den 17. maj 2023

Sag BS-

Mandatar F for
A
(advokat Malia Barrou)

mod

B A/S
(advokat Anja Hejde)

og

C A/S
(advokat Jacob Fenger)

og

Sag BS-

C A/S
(advokat Jacob Fenger)

mod

D GmbH
(advokat Anders Stig Vestergaard)

Denne afgørelse er truffet af dommer Elsebeth Frigast Larsen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget hovedsagen den 2. marts 2021 og ad citationssagen den 31. august 2021.

Sagen drejer sig om forsørgertabserstatning efter en arbejdsulykke, og hvis der er et erstatningsansvar, størrelsen af forsørgertabserstatningen for så vidt angår beregning af årslønnen. Den 10. januar 2020 afgik sagsøgeren, A's, ægtefælle, E, ved døden i forbindelse med, at han den 9. januar 2020 som ansat i sagsøgte 1, B A/S, udførte arbejde på en altan via en lift, som sagsøgte 2, C A/S, havde udlejet til B. Liften var produceret af ad citerede, D GmbH.

A har nedlagt følgende påstande:

B A/S og C A/S og D GmbH tilpligtes principalt in solidum, subsidiært alternativt, foreløbigt at betale til A 1.095.686,19 kr. med tillæg af procesrente fra den 2. marts 2021.

Påstanden er opgjort sådan:

Forsørgertabserstatning i henhold til
erstatningsansvarslovens §§ 12-14:

1.608.390,41 kr.

Fradrag af erstatningsydelse i henhold til
Arbejdsskadesikringsloven:

Ydelser med tilbagevirkende kraft
Kapitalisering af løbende ydelse

85.015,70 kr.

427.688,52 kr.

I alt

1.095.686,19 kr.

B A/S har over for A nedlagt følgende påstand: Frifindelse, hvori er indeholdt en subsidiær påstand om frifindelse mod betaling af et mindre beløb.

B A/S har over for C A/S og D GmbH nedlagt følgende påstand:

C A/S og D GmbH tilpligtes at friholde B A/S for ethvert krav, som B A/S måtte blive tilpligtet at betale til A, herunder renter og omkostninger, hvori er indeholdt en subsidiær påstand om delvis friholdelse.

C A/S har over for A nedlagt følgende påstand: Frifindelse, subsidiært betaling af et mindre beløb.

C A/S har over for B A/S nedlagt følgende påstande: Frifindelse og B A/S tilpligtes at friholde C A/S for ethvert beløb, som C A/S måtte blive dømt til at betale, herunder renter og omkostninger i anledning af nærværende sag.

C A/S har over for D GmbH nedlagt følgende påstand:

D GmbH tilpligtes at friholde C A/S for ethvert krav, herunder renter og omkostninger, som C A/S måtte blive dømt til at betale sagsøgeren i hovedsagen, A.

D GmbH har over for As principale og subsidiære påstande nedlagt følgende påstand:

Frifindelse. I påstanden er indeholdt en subsidiær påstand om frifindelse mod betaling af et mindre beløb fastsat efter rettens skøn.

D GmbH har over for B A/S nedlagt følgende påstand:

Frifindelse. I påstanden er indeholdt en subsidiær påstand om frifindelse mod betaling af et mindre beløb fastsat efter rettens skøn.

D GmbH har over for C A/S nedlagt følgende påstand:

Frifindelse. I påstanden er indeholdt en subsidiær påstand om frifindelse mod betaling af et mindre beløb fastsat efter rettens skøn.

A har fri proces.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Det fremgår Arbejdstilsynets "Rapport om grove overtrædelser" af 21. januar 2020, at tilsynet foretog besøg på pladsen den 9. januar 2020 efter ulykken. Af rapporten fremgår bl.a.:

" ...

Beskrivelse af overtrædelserne:

Vi har besøgt ADRESSE 1, ifm. med en arbejdsulykke. 2 ansatte fra B var i gang med at eftermontere glasskærm på siderne af de nye altaner der lige er sat op. Til dette anvender de en indlejet bomlift af mrk. KRANLIFT lift der jf. liftens brugervejledning under tekniske data kan bære max. 200 kg.

Liften er leveret samme formiddag omkring kl. 9. Arbejdet er planlagt til at vare 2 dage.

Efter at have monteret glasskærmene på 4. sals altan, sænker de liften helt ned. Mens de sænker, hører de nogle knagene lyde der kommer under liftkurven. Da de kommer ned, kigger de under liftkurven, for at se om der er noget galt. Men de finder ikke nogle fejl eller noget der er gået i stykker.

Efterfølgende hæver de liften til 3. sals altan, hvor ... kravler ud af liften og over på altanen. Han skal bore huller og gøre klar til at de kan montere glasskærmene på siderne af altanen. Han har kun boremaskine med over på altanen. Tilbage i liften står skadelidte E sammen med en taske med værktøj. E krøjer liften ud fra altanen og begynder at sænke den, da han skal ned og hente glasskærmene. Idet han begynder at sænke kurven, lyder der et højt knald, og stemplet der holder kurves position vandet knækker. Kurven tipper forover hvorved E falder ud og ned på jorden, hvor han lander på hovedet. Begge har ikke anvendt sikkerhedsbælterne der er i den gule taske der er monteret på liftkurven.

... oplyste, at der ikke er truffet aftaler med beboerne, om at de kan komme ud på altanerne via deres lejligheder.

Både E og ... begge brugt lift mange gange før og ved godt, at de skal anvende sikkerhedsbælterne når de står i liften.

..."

B vedtog et bødeforelæg af 28. januar 2021 med en bøde på 120.000 kr. for "overtrædelse af lov om arbejdsmiljø § 82, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2, jf. stk. 6, jf. § 86, jf. § 38, stk. 1, jf. § 45, stk. 1, og bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler med senere ændringer § 23, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. § 4, jf. § 9, stk. 2, ved den 9. januar 2020 ca. kl. 12.00 på arbejdsstedet ADRESSE 1 at have været ansvarlig for, at de ansatte E og x1 udførte arbejde med montering af glaspartier på altan ved brug af et teknisk hjælpemiddel, en kranlift af mærket D, KRANLIFT, uden at arbejdet var planlagt, tilrettelagt eller udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet de ansatte anvendte liften uden anvendelse af beskyttelsesudstyr i form af sikkerhedsbælte og derfor ikke iagttog foreskrevne sikkerhedsforanstaltninger, hvorved E, der befandt sig i liftens kurv i ca. 3. sals højde, som følge af et brud på liftens stempelstand, der medførte at kurven tilfede, faldt ud af kurven i ca. 10 meters højde og ramte terræn med sådanne skader til følge, at han den 10. januar 2020 afgiv ved døden."

Af "Investigation report Z" af 30. januar 2020, bestilt af G og udarbejdet af H, fremgår følgende opsummering og konklusion i den danske oversættelse af rapporten:

"

...

4. Opsummering og konklusion

Vi har ikke modtaget yderligere oplysninger om ulykken, da der ikke var nogen øjenvidneberetninger. Ifølge de ansatte hos C var KRANLIFT i fuldt funktionsdygtig stand, før ulykken indtraf.

Ingen af de dokumenterede skader på flere dele af maskinen, som medførte et overbelastningsbrud, kunne være forekommet ved normal betjening af KRANLIFT. Kurvens nivelleringscylinder er beskyttet af en overtryksventil. Denne ventil beskytter hydraulikcylinderen og de dermed forbundne dele mod mekaniske skader.

På baggrund af de dokumenterede skader på kurven og billedet af det sted, hvor KRANLIFT var i drift, er det sandsynligt, at operatøren har flyttet kurven over på en fast genstand (altanens beskyttelsesrækværk).

Det ser ud som om kurven kom i kontakt med altanens beskyttelsesrækværk, hvilket førte til, at aktuatorstangen på kurvens nivelleringscylinder allerede der blev beskadiget.

Der var tydeligvis allerede sket et overbelastningsbrud i området ved aktuatorstangen og stempeltoppen på kurvens nivelleringscylinder.

Maskinens næste bevægelse fik muligvis den allerede beskadigede aktuatorstang til at svinge.

..."

Af "Examination of fracture surface from failed piston, report nr. 911294", dateret februar 2020, bestilt af C A/S og lavet af Dansk Teknologisk Institut (DTI), fremgår følgende bemærkninger og konklusion i den danske oversættelse af rapporten:

" ...

4. BEMÆRKNINGER OG KONKLUSION

I henhold til aftale har Teknologisk Institut, Center for Industriel Materialeteknologi, undersøgt og evalueret brudfladen på et svigtet stempel fra en personløfter med arbejdsstandplads.

De karakteristiske tegn på spaltning, som blev observeret i stemplets brudflade, tyder på, at der er tale om et sprødbrud. At der er tegn på sprødbrud underbygges af, at der ikke er observeret nogen indsnævring, som kan sættes i forbindelse med bruddet. Der ses sædvanligvis tegn på spaltning der, hvor der har været stor triaksial belastning, for eksempel i bunden af en kærve eller ved høj deformationshastighed (slagbelastning). Betragter man brudstedet, synes det klart, at bruddet udviklede sig i det reducerede tværsnit af stemplet (der medførte kærvevirkning eller koncentrering af belastningen).

I det område, hvor bruddet opstod, som var udtværet, deformeret og kontamineret af maling, er der tegn på kontakt med andre komponenter, mens bruddet fandt sted.

Ved undersøgelsen af brudfladen sås ingen tegn på udmattelsesbrud, hvilket tyder på en enkeltstående overbelastning. Det bør dog bemærkes, at det udtværede og kontaminede område i brudfladen kunne dække over en mulig materialesvækkelse.

Undersøgelsen af brudfladen afslørede ingen tegn på materialefejl.
..."

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf den 29. juli 2020 afgørelse om erstatning for tab af forsøger og berigtigede den ene afgørelse den 27. oktober 2020.

Forklaringer

I, J, K, L, M og N har afgivet forklaring.

I har forklaret bl.a., at han i januar 2020 var ansat hos B A/S som altan coach. Opgaven var primært at støtte og vejlede de selvstyrende teams, som de havde i B A/S. Han deltog i opstartsmøder og afleveringsmøder og tilså den daglige kvalitet af arbejdet i de selvstyrende teams. Han var på pladsen og besøgte hvert team gennemsnitligt en til to gange om ugen alt efter behov, i hvert fald en gang om ugen. I januar 2020 var han coach for ca. fem til syv teams. E arbejdede i et af de teams, han havde med at gøre.

På ulykkesdagen den 9. januar 2020 skulle E og en anden medarbejder, M, så vidt han husker, montere noget glas rækværk. E ringede til ham og spurgte til nogle beslag, der skulle bores fast på rækværket, og havde nogle spørgsmål til monteringen. E og han afklarede det i telefonen. M havde sidste arbejdsdag, og han ville komme forbi pladsen og

tage afsked med M. Det var ikke usædvanligt, at medarbejderne i de selvstyrende teams ringede og spurgte til arbejdets udførelse. Hvis E ikke havde fået fat i ham, ville E have ringet til en anden i firmaet.

Ca. 10 til 15 minutter efter telefonsamtalen, ankom han til pladsen på ADRESSE 1. Klokken var lidt over 11. Da han kom, var liften oppe, og E og M var i gang med at arbejde. Han kunne se, at de var deroppe. Han så kun en liftkurv. Han mener, at det var på 4. sal. Han så, at E var i liftkurven, og at M var på altanen. De råbte ned til ham, at der ville gå ca. 15 minutter, inden de var klar. Han svarede, at han ville hente sodavand imens. Han gik ud og hentede sodavand.

Lige da han kom tilbage efter at have købt sodavand, var E og M stadig deroppe. De råbte ned til ham: "Det varer bare to minutter". M og E arbejdede samme sted, som da han var i gården første gang. M er måske en lille smule mindre og vejer noget mindre end han selv. E var ikke stor i forhold til ham. Han satte sig ud i bilen og gik tilbage ind i gården, da han hørte liften gå ned. Han ved ikke, om de havde været nede med liften, mens han var væk. Han gik ind under halvtaget/cykelskuret, fordi det var regnvejr. Han stod med sodavand og ventede.

Forevist "Investigation report Z" af 30. januar 2020, udarbejdet efter anmodning af G, foto 1, side 153, har han forklaret, at det kan være, at han stod lige indenfor skuret til højre i billedet, men at han ikke kan huske det.

Da han stod og ventede under skuret, vidste E og M, at han var der, fordi han råbte et eller andet til dem. Han kunne faktisk kun se den ene af dem, fordi han stod skråt for dem. Han tror, at det var M, og at M var på altanen, men han husker det ikke helt. Han lagde ikke mærke til, om M bar sikkerhedsbælte. Han gjorde sig ikke overvejelser om, hvordan M var kommet ind på altanen. Han så ikke, da M og E kom ned. Han var stadig inde under taget, fordi det regnede. Han stod med ryggen til dem. Mens de var på vej ned, var han optaget af sin mobiltelefon eller læste mails. Det undrede ham ikke, at de begge kom ned med liften. Han ved ikke, om han påtalte det. Han tænkte ikke over, at man kunne bruge sikkerhedsbælte. Han instruerede dem ikke i, at de skulle bruge sikkerhedsbælte. Mens han var på pladsen på VEJ, førte han ikke tilsyn.

Han så ikke, om E og M havde materialer med. Han kan ikke huske, om han så, at der var glasværn på altanen. Han lagde ikke mærke til, om der var spændt noget på liften. Han har ikke selv sat lægter på en lift. Han udførte normalt ikke serviceopgaver. Han har ikke set andre medarbejdere sætte lægter på en lift. Han kan ikke huske, om der stod materiale i gården.

Forevist Arbejdstilsynets afgørelse af 16. januar 2020, billede 1, side 133, har han forklaret, at det godt kan ligne glasværn, som skulle sættes på altaner. Han er ikke sikker på, at det er glasværn på billedet, og han kan ikke se, om glasværnet i givet fald skulle monteres på begge gavle eller kun på en gavl. Han ved ikke, hvordan man sætter glasværn på.

Han ved ikke, om medarbejderne bliver oplært i at bruge lift, men han formoder det. Han ved ikke, om medarbejderne skal lave et tjek eller læse en instruktion, før de bruger en lift. Der er manualer til lifte.

En lift siger altid en eller anden lyd, når man kører med den. Man kan høre lyde fra motor og fra ting, som bevæger sig. Det knirker og knager, når man kører lift. Han ved ikke, hvad en mislyd er i den forbindelse.

Foreholdt Arbejdstilsynets rapport af 21. januar 2020, 139 sidste afsnit: "Efter at have monteret glasskærmene på 4. sals altan, sænker de liften helt ned. Mens de sænker, hører de nogle knagende lyde der kommer under liftkurven.", har han forklaret, at han ikke tror, at han har instrueret sine medarbejdere i, hvad de skal gøre, hvis der er en lyd fra en lift, der ikke skal være der. Han tænker, at medarbejderne har en vurdering af det.

Han blev oplyst om efter ulykken, at M og E syntes, at det havde knaget fra liften. Han husker ikke, om det var M, som sagde det. Efter ulykken kørte han M på psykiatrisk akut modtagelse. Han ved ikke, om det var på det tidspunkt, dagen efter, eller nogle dage senere han fik oplysningen.

Mens han var på VEJ, bemærkede han ikke, at der blev kørt ind i noget med liften. M og E nævnte ikke for ham, at de havde kørt ind i genstande med liften. Han så ikke, at der var skader på kurven.

Han ved ikke, om medarbejderne er blevet instrueret i, hvad de skal gøre, hvis der er skader på en lift. M og E havde arbejdet med lift før. Han kan ikke huske, hvem der havde bestilt liften til opgaven på VEJ. Han husker det ikke sådan, at han selv bestilte liften.

Forevist Ordrebekræftelse af 6. januar 2020 fra C A/S til "B c/o I" på bestilling af "KRANLIFT" med start den 9. januar 2020 og placering på ADRESSE 2, side 111, har han forklaret, at alt, hvad der blev bestilt, blev sendt til ham, selvom han ikke selv nødvendigvis havde bestilt det. Det har han bedt om at få ændret. Han tror, at hans navn står ordren, fordi firmaet havde hans navn i systemet.

Han havde ikke givet E og M opgaven på VEJ. Ved serviceopgaver var det serviceaftalen, som tildelte opgaven. Han ved ikke, hvordan E og M fik at vide, at de skulle lave opgaven på VEJ.

Hvis man havde en altan sag, arbejdede man normalt på akkord. Det vil sige, at der er aftalt en pris for et stykke arbejde, og så får man penge, når arbejdet er udført. Altan opsætning er oftest på akkord. Der er en pris for en altan opsætning. Man regner timer ud, og så får man sin pris. Om man er hurtig eller langsom, har noget at gøre med, om man er dygtig til at planlægge sit arbejde. Arbejdet den 9. januar 2020 var ikke akkord arbejde, men en serviceopgave. Ved serviceopgaver var man på timeløn.

Han har været ansat i B A/S i 16 år og stoppede den 1. marts 2023. Ud af de 16 år var han altan montør i 7 år, hvor han udførte det arbejde, som E og M udførte. Man måtte ikke bruge liften som adgang til en altan. Sikkerhedsbælte går B A/S op i, at man bruger. Han vil mene, at man fortæller medarbejderne, at de skal bruge sikkerhedsbælte. Han ved ikke, hvor lang tid E var ansat. Han havde arbejdet sammen med E og M i 3 år. E og M udgjorde et selvstyrende team. Det var de dygtigste medarbejdere, som fik lov til at være selvstyrende teams. E gik op i sikkerhed og var sikkerhedsrepræsentant. E var grundig, omhyggelig og dygtig og gik op i sit arbejde og sikkerhed. E var klar over, at man ikke måtte bruge lift som adgang til en altan.

Han havde ikke hørt om, at det kunne ske, at et stempel i en lift kunne knække, og det var ikke noget, de havde talt om i ledelsen eller med medarbejderne. Han ved ikke, om der blev meldt skader ind på altanerne på VEJ efter serviceopgaven.

J har forklaret, at han er administrerende direktør i B A/S og ejer selskabet sammen med sin far og bror. Han har arbejdet i firmaet fra start af, som nu er 25 år siden. Han har udført alle typer opgaver i firmaet. Der er ca. 140 til 150 ansatte i firmaet. Han er og var i januar 2020 med i sikkerhedsorganisationen. Den daglige drift blander han sig ikke voldsomt meget i, om end han følger med i det arbejde, der bliver lavet. Der var en produktionsdirektør i januar 2020, som organisationsmæssigt lå mellem ham og altan coaches. I sikkerhedsorganisationen i januar 2020 sad blandt andre E, som var arbejdsmiljørepræsentant for de timelønnede montører. E var medlem i over to år.

De går alle rigtig meget op i sikkerhed, og især E. E vidste i særdeleshed godt, at man skal have et sikkerhedsbælte på, når man benytter en lift. Bæltet hænger i kurven, og det fremgår af piktogrammet i liften, at man skal bruge sikkerhedsbælte. De gør i firmaet meget ud af fortælle, at medarbejderne skal

benytte det sikkerhedsudstyr, de har, og det udstyr der er i de remedier, de lejer ind.

I firmaet anerkender man ikke som arbejdsmåde at kravle ud af liften og gå over på altanen. Den rigtige proces er at varsle beboeren og gå gennem lejligheden ud til altanen, mens den anden står i liftkurven. Hvis en beboer ikke er hjemme, laver man en ny aftale en anden dag, hvor beboeren er hjemme eller får en nøgle. Det er sædvanlig praksis. Man sender en regning til kunden, når man ikke har kunnet udføre arbejdet på grund af manglende adgang.

B A/S ejer ikke selv lifte. De lejer lifte ind to til tre gange om måneden og anvender altid C A/S, fordi de er de bedste på markedet.

Han husker ikke, om liften, de anvendte den 9. januar 2020, var på diesel eller el. Lifte siger lyde. Det er metal, der kører mod metal og bevæger sig 15 til 20 meter oppe, så det knirker og knager en gang imellem.

Ulykken den 9. januar 2020 var et scenarie, der ikke nogen sinde havde været i Sikkerhedsorganisationen. Han havde aldrig forestillet sig at skulle komme ud for sådan noget. Firmaet havde lejet en spritny lift fra Danmarks bedste sted, C A/S, så de gik ud fra, at det var godt grej. Firmaet havde lejet liften på dagen, og den havde været hos dem i nogle timer, da ulykken skete. Da er det svært at have mistanke til, at liften ikke fungerede. De har talt om, at man selvfølgelig skal bruge liften efter forskrifterne. Typisk kan en lift ikke bruges, hvis der lyder en alarm. Man kan se advarsler på en lift. Han har ikke kendskab til den konkrete lift, men typisk har en lift en alarm med biblyd, hvis liften ikke kan løfte. Den kan også have en diode, der blinker. Det er det, som medarbejderne er instrueret i at holde sig indenfor. Instruksen til medarbejderne er, at man ikke kan køre med liften, hvis man bruger den forkert eller overlæsser den. Hvis man overlæsser en lift i vægt, er det typisk, at liften stopper og bipper.

E var ansat i firmaet i ca. fem til syv år, måske længere. E var en "2,0" medarbejder, og det betyder, at E hørte til gruppen af de bedste medarbejdere i firmaet.

Efter ulykken fik firmaet ikke henvendelse fra beboerne om, at der var sket skader på altanerne fra lifte. Efter ulykken var han 100 % involveret i sagen hele tiden. Han blev orienteret om ulykken af I, som ringede lige efter, at M havde ringet til I. Han ankom på pladsen ca. en time efter, at I havde ringet.

Han samlede alle medarbejderne den 10. januar 2020 til debriefing med deltagelse af psykologer. Alle skulle være der hele dagen og måtte ikke køre hjem.

Han og medarbejderne snakkede om sikkerhed og procedurer, men dagen gik mest med krisehåndtering. Det blev pointeret, at medarbejderne skulle bruge sikkerhedsbælte og kun gå på altan inde fra lejligheden. De påtalte, at man skulle efterleve liftens sikkerhedskrav. De påtalte ikke noget med lyde fra lift, fordi de tror på, at en sådan ulykke aldrig kommer til at ske igen.

Det er forskelligt, om det er servicelederne eller teamet selv, som sørger for at få adgang til alterne via lejlighederne. Ofte skal det varsles, eller så går man rundt og banker på. Serviceopgaver bliver typisk lagt ind i mellem de andre opgaver og er derfor ikke varslet. Han ved ikke, hvornår E og M fik serviceopgaven.

Det er ikke kun ved serviceopgaver, at medarbejderne skal benytte remedierne efter forskrifterne, f.eks. bruge sikkerhedsbælte. Piktogrammerne på remedierne ridser de mest kritiske forholdsregler op, men der er også en brugermanual, man skal sætte sig ind i. Medarbejderne blev den 9. januar 2020 ikke instrueret i at bruge liften. Det var ikke en lift, de brugte til daglig. Medarbejderne er instrueret i at bruge lifte generelt. Han husker ikke, hvornår medarbejderne sidst blev instrueret i brugen af lifte forud for den 9. januar 2020. Men instruktion og oplæring sker f.eks. ved sikkerhedsrunderinger eller på fællesmøder hver torsdag. Efter møder i arbejdsmiljøgrupperne/Sikkerhedsorganisationen bliver der meldt ud om forhold, som medarbejderne skal være særlig opmærksom på.

En instruktion i at bruge en lift kan være, at man skal huske at bruge sikkerhedsbælte, når der er et sikkerhedsbælte. Alle medarbejder bliver oplært i at bruge lift, når de starter i firmaet. Typisk er det en fra arbejdsmiljøorganisationen, som giver instruktionen til de nye medarbejdere. Firmaet bruger mange forskellige typer lifte, og man kan ikke have en lift af hver slags stående til at demonstrere brugen. Man kan gennemgå instrukserne, når man sidder med de nye medarbejdere. Instruks i brugen af lifte bliver gentaget, når firmaet holder samlemøder en gang om måneden. Instruktionerne bliver på disse møder ikke gentaget fra a til z ligesom ved den indledende instruktion.

"2,0" betyder, at medarbejderen er særlig selvstændig og kan passe sine ting selv eller ved hvilke sikkerhedsregler, der skal følges. At være "2,0" har ikke indflydelse på løn eller opgavetyper. Det betyder kun, at man får lov til at passe sig selv og ikke fuldt tilsyn. I "2,0" teams var der tilsyn af en coach. I var coach og kom på pladsen en til to gange om måneden i sine teams. "2,0" teams skulle ikke have særlig meget hjælp eller ingen hjælp.

E kunne godt lave sikkerhedsinstruktioner. Han ved ikke, om E gjorde det. Firmaet brugte også "2,0" teams til oplæring af nye medarbejdere. Firmaet havde 45 teams i alt, hvoraf ca. 7 var "2,0" teams. I var coach for Es

team. Det var ikke sådan, at M og E ikke brugte I, fordi de lavede serviceopgaver. Det var bare sådan, at I ikke havde sat sig ind i opgaven, fordi det var en serviceopgave. I havde ikke tilsynsforpligtelse den dag. I var der kun for at sige farvel til M.

Han fik først efterfølgende oplysninger om M og Es opgave den 9. januar 2020. Opgaven lød på, at der skulle monteres glasgavl. Det var en forhøjet glasgavl for at hindre indblik til naboen.

Forevist Arbejdstilsynets afgørelse af 16. januar 2020, billede 1, side 133, har han forklaret, at opgaven vedrørte gavlene til venstre side. Glasset på billedet ligner meget de glas, der skulle monteres. Han ved ikke, hvor meget glasset vejer. Det kan være mellem 40 kg og 60 kg. Glasset skulle transporteres op til altanen via lifte. Man plejer at sætte glasset uden på liften. Han mener, at der i liftkurven den 9. januar 2020 var monteret lægter inde i liftkurven.

Forevist Arbejdstilsynets afgørelse af 16. januar 2020, billede 1, side 129, har han forklaret, at man kan se, at der stikker lægter ud inde fra liftkurven. Han kunne se af fotos, at lægterne sad inde i kurven. Han tror, at lægterne stak 10 cm ud fra bunden. Man satte glasset så tæt på kurven som muligt. Når man tager materiale op med lift, kører man liften op til altanen, og så står der en medarbejder på altanen og tager imod, mens den anden styrer liften. Man kan ikke håndtere mere end et glas ad gangen.

Han kender til arbejdet den 9. januar 2020 udelukkende fra Ms fortælling. M fortalte ham, at liften kun kunne løfte 200 kg, og derfor kun kunne løfte en person og et glas. Så de startede med at køre en person og et glas op. Man kan ikke håndtere mere end et glas ad gangen. En person kan godt alene montere glas på lægterne. Glasset skal løftes fra en buk på jorden over på lægterne. Løftet er på ca. 30 cm.

Hvis der er risiko for, at man kan falde ned ved arbejdet, har medarbejderne faldsikringsudstyr. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en medarbejder bliver nødt til at stå på altanen og rækværk med hul ned, eller står et sted uden rækværk. Når man står i liftkurven, har man rækværk rundt om sig, og der er ikke risiko for at falde ned. På altanen var der den 9. januar 2020 også et rækværk, og derfor var der ikke risiko for at falde ned.

B A/S og C A/S havde arbejdet sammen i mange år før ulykken. Han har aldrig nogen sinde oplevet en sådan ulykke på en lift. Han kunne ikke forestille sig, at en lift ville kunne rulle hele vejen rundt, hvis den knækkede. Han ville have forventet en eller anden form for sikring nummer to.

K har forklaret, at han er direktør i C A/S og har været det siden 2001, hvor selskabet startede. Han har været administrerende direktør siden 2012. C A/S har globalt lidt over 20.000 lifte og kraner mv. og er repræsenteret i 15 lande. Selskabet er hollandsk ejet. Der er ca. 250 medarbejdere. Selskabet lejer lifte ud og er forhandler af nogle af produkterne. Der er mange forskellige produkter. Selskabet køber maskiner fra producenterne. Selskabet har en samarbejdsaftale med B A/S, og det er ikke med alle kunder, de har samarbejdsaftaler. B A/S lejer så meget af dem, at de har lavet en fast aftale om pris, så de ikke skal diskutere pris hver gang.

Selskabet har en intern kontrolprocedure, som går ud på, at hver gang en lift har været i brug, skal den hjem og tjekkes. Hvis liften ikke kommer hjem, f.eks. hvis den bliver flyttet fra en plads til en anden, eller hvis liften er kørt på en byggeplads en kortere periode og så skal flyttes, fordi der pludselig er en ordre til næste dag, kan selskabets chauffør lave kontrollen af liften. Chaufføren har et tjekskema, der følges. Hovedreglen er, at liften kommer hjem på værkstedet og bliver tjekket. Selskabet har værksteder flere steder i landet. Det er en fast procedure for at sikre kvaliteten. Uanset om liften har været udlejet i en time eller længere, bliver den altid tjekket efter udlejning. Selskabet har også kontrol med årseftersyn, hvor de også bruger et tjekskema. De foretager selv de årlige eftersyn. De har også en tredje part til at lave årseftersyn afhængig af, hvor mange opgaver de har.

Han var ikke involveret i den konkrete udlejning af liften til B A/S til brug for den 9. januar 2020, og han har ikke kendskab til aftalen.

Efter uheldet den 9. januar 2020 fik selskabet lavet to rapporter, fordi de skulle analysere på, hvad der var galt med stemplet. Det var teknisk chef N, som indhentede rapporterne. Den ene rapport er: "Investigation report Z" af 30. januar 2020, bestilt af G og udarbejdet af H, side 149. Den anden rapport er: "Examination of fracture surface from failed piston, report nr. 911294", dateret februar 2020, bestilt af C A/S og lavet af Dansk Teknologisk Institut (DTI), side 203. Selskabet ønskede udtrykkeligt, at en uvildig også laver en rapport, og ikke kun producenten af liften.

Nogle lifte har alarmer ved overvægt, andre lifte slår fra i den situation. Selskabet så på de enkelte skader, der blev nævnt i rapporterne. En lift kan godt have store skader, som ikke har betydning for liften. Liftkurve får generelt mange skader. Når det er tilfældet, skifter man liftkurven. Han ved ikke, om selskabet registrerede de skader på den omhandlede lift, der er nævnt i rapporterne.

Det, der skete ved ulykken, er usædvanligt. Han har ikke oplevet noget lignende før i Danmark. Han hørte et rygte om, at der i udlandet var sket det samme, som i denne sag, men han har ikke set noget om det.

L har forklaret, at han er servicechef i D GmbH og har til opgave at sørge for alt med sikkerhed med maskinerne i Europa. Han har siddet i stillingen i to år og har været ansat i firmaet i 19 år. På ulykkestidspunktet i januar 2020 sad hans forgænger i stillingen, og han var selv teknisk supporter. Han havde ikke noget med den konkrete sag at gøre. Han var ikke med til at besigtige liften efter ulykken. Efter ulykken var liften ikke kommet ned til D GmbH. Han var ikke med til at besigtige liften efter ulykken.

Han kender den omhandlede liftttype. Der er ikke alarm på liften, heller ikke hvis man overskrider den maksimale kapacitet. Gulvarealet i liftkurven er under 1 m². Det betyder, at den er så lille, at der ikke er brug for at veje selve kurven. Man har selv ansvar for at sikre, at man ikke overbelaster liften over maksimal belastning på 200 kg. Hvis man gør det alligevel, tager liften skade af det, og i værste fald kan liften vælte af det. Han vil skønne, at kurven på liften vejer ca. 40 kg til 50 kg.

D GmbH har produceret den omhandlede type lift siden 2005, og de har produceret over 1.000 lifte af den type. Firmaet har ikke haft sådanne uheld, som i denne sag. Han kender til ulykken og har set sagens akter. Den omhandlede lift er produceret i 2019. Inden de producerede lifte forlader D GmbH, er de blevet gennemkontrolleret. Samtlige materialer, der bliver brugt, kontrollerer de. Det gælder også alle materialer fra underleverandører. Når de modtager materiale fra underleverandørerne, foretager selskabet endnu en kontrol af, om materialet er det, de har bestilt, og montørerne foretager fabrikskontrol i forbindelse med selve montagen. Når liften er færdigproduceret, har selskabet en kvalitetssikringsafdeling, der tester alle liftfunktioner med og uden last.

Forevist EF-overensstemmelseserklæring i henhold til EF-maskindirektiv 2006/42/EF af 17. maj 2006, underskrevet den 26. april 2019, side 103, har han forklaret, at erklæringen vedrører den omhandlede lift.

Forevist "Examination of fracture surface from failed piston, report nr. 911294", dateret februar 2020, bestilt af C A/S og lavet af Dansk Teknologisk Institut (DTI), side 207, nederste foto, har han forklaret, at firmaet kontrollerer alle komponenter, før de bruger dem i produktionen. En af de vigtigste komponenter på fotoet er del b, hvor man kontrollerer, at øjet kan bevæge sig i alle retninger. Det er kvalitetsafdelingen, som fastlægger præcist, hvad der skal tjekkes. De tjekker også diameteren, og at den passer godt i øjet, og komponent-

terne bliver tjekket for ydre beskadigelse. De kontrollerer ikke materialet, som stangen er lavet af, og heller ikke, at det er det rigtige materiale. Det skyldes, at leverandøren skal kunne garantere, at leverandøren lever op til krav om, hvad materialet skal kunne holde til mv.

Forevist samme rapport, side 209 og 210, har han forklaret, at der ikke ville kunne være sådanne skader på de lifte, de producerer, når liftene forlader fabrikken. Der er ikke buler på lifte, når de forlader fabrikken.

D GmbH har ikke leveret sikkerhedsbælter til den omhandlede lift. Firmaet leverer ikke sikkerhedsbælter sammen med de lifte, de sælger. I firmaet har hver medarbejder eget sikkerhedsbælte, som de bruger i forbindelse med afprøvning af lifte.

Firmaet udleverer en betjeningsmanual sammen med liften, og i den står alt, hvad man skal påse ved brug af liften. Der står bl.a., at i det øjeblik man stiger op i liftkurven, skal man spændes fast, at man skal sikre, at man udelukkende benytter liften til det, den er beregnet til, og at man skal passe på, at man ikke kører ind i en gren, når man kører liften op.

Forevist Arbejdstilsynets afgørelse af 16. januar 2020, billede 1, side 129, og samme foto forstørret, side 309, har han forklaret, at fotoet viser piktogrammet i liftkurven, som D GmbH har sat. Piktogrammet er en kort vejledning i, hvordan man skal benytte liften. Piktogrammet nederst til venstre, der viser liftkurven med et reb med vægt på, betyder, at man ikke må hænge noget uden på liftkurven. Hvis man skulle hænge noget uden på liftkurven, skulle man have monteret en kran kurv. Det er korrekt, at piktogrammet viser, at man ikke må hænge en vægt på, og at det ikke viser, at man ikke må hægte noget på siderne af kurven. Det viser, at man ikke må hænge noget under lift-kurven. Men piktogrammet tager ikke højde for, at man hænger noget på siderne af liftkurven. Efter hans opfattelse må det forstås sådan, at man heller ikke må hænge noget uden på siden af liftkurven. For en præcis forståelse må man kigge i betjeningsmanualen. Liften er ikke en materialelift, men en person lift. Liften er beregnet til at transportere en montør med værktøj, og ikke til at transportere materiale. At have en vægt udenfor kurven er ikke i overensstemmelse med formålet med liften.

De otte piktogrammer viser fra højre mod venstre, øverste række: at når liften transporteres, må der ikke være nogen i liftkurven, at man ikke må stå på rælingen af liftkurven, at man gerne må stå i kurven og trykke fra siden, og at man under transport skal man sørge for afspærre fornuftigt, så man ikke kører ind i nogen, og fra højre mod venstre, nederste række: at liften ikke må bruges som en kran, at man ikke må bruge liften ved over en maksimal vindhastighed på 12,5 m i sek., at man skal køre alle teleskoper ind, så maskinen bliver så lille

som mulig, og derefter køre liften ned, at personer under 18 år ikke må bruge liften, og at man skal holde god afstand til højspændingsledninger.

Den gule mærkat ovenover piktogrammerne har D GmbH også sat på. På mærkaten er en QR kode, hvor man kommer ind på en video, der viser, hvordan liften skal benyttes.

Den hvide mærkat på den anden side på samme foto, er ligeledes sat på af D GmbH. Den viser, hvor man kan hæfte sin sikkerhedslinje på.

Hvis man står på kanten af kurven, selvom piktogrammet viser, at man ikke må, og bruger kanten som en trappe til at træde ind på en altan, vil det nok ikke påvirke cylinderen, men det er svært at sige, hvad der vil ske. Måske vil det presse cylinderen, men nok ikke normalt føre til, at cylinderen knækker. Man må ikke gå over rækværket, fordi man så kommer for højt op og kan risikere at falde ned. Rækværk skal have en bestemt højde for at undgå, at man falder ud.

Forevist foto af liftkurven med to trælægter i kurven, side 308, har han forklaret, at hvis man placerer en byrde, f.eks. et glasstykke, på de to lægter, der stikker ud, er det ikke en korrekt anvendelse af liftkurven. Liften er ikke beregnet til at løfte en byrde på lægter, og lægterne er ikke sikret eller beregnet til at ligge i kurven. Lægterne på fotoet ligger ind over det område, hvor operatøren står. Lægterne kan ikke sikres eller fastgøres ordentligt, så de sidder fast. Han kan ikke svare på, hvor stor en forskel det måtte gøre, hvis vægten havde været inde i kurven. Vægten er beregnet til at være inde i kurven.

Han har ikke kendskab til, at et stempel er knækket i samme type lift eller i tilsvarende lifte. Man kan ikke bruge liften, hvis stemplet er brækket.

Forevist Arbejdstilsynets billeder fra ulykkesundersøgelsen af 16. januar 2020, side 117, har han forklaret, at liften må have kørt på diesel, idet der ellers skulle være et kabel til strømforsyning. På den type lift sidder tilslutning til strøm på siden. Der er ikke noget kabel til at forsyne motoren. Der er kun kabel til at forsyne med el til selve betjeningen. En dieselmotor kan lyde temmelig højt. En to-cylindret dieselmotor, som denne lift har, giver også vibrationer. Hvis der har været en lyd fra liften, skal den have været ret høj, hvis man skulle kunne høre den for dieselmotoren.

M har forklaret, at han arbejdede i team med E i ca. fem år. Den 9. januar 2020 mødte han til morgenmøde kl. 6 på en plads, pakkede bilen og kørte ind til VEJ, hvor han var ca. kl. 7.30. Liften var ankommet og stod længere nede af gaden. E gik ned og fik startet liften op. Han gik ind i gården og lagde køreplader, og E og han

kørte liften ind. De skulle eftermontere glas på nogle altaner. Det var en sædvanlig opgave, de udførte et par gange om året. Opgaven stod på tidsplanen, som man fik på mail. Det var forskelligt, hvilke opgaver tidsplanen omfattede. Det var en serviceopgave, som de lavede mellem de andre opgaver. Inden de kørte til VEJ, var E og han et andet sted og sætte nogle døre på.

Han ved ikke, hvem der havde målt glasset op. De bestilte selv liften. Han mener, at E og han havde været på VEJ med I nogle dage før, hvor de lige var inde og kigge og snakkede med I om, hvad de skulle bruge. I var deres coach. E og han var rimelig trænet i arbejdet selv. Det var typisk E, som gik med arbejdstelefon, så han vil tro, at det var E, der ringede ind og bestilte liften.

Da E og han var kommet ind i gården med liften, slog de støtteben ud og stillede an. E ville lige køre op til 4. sal og se, om man kunne nå op. Han gik ind i bilen og hentede ting imens. E kom ned, og de kørte op til altanen på 4. sal og målte op til, hvor beslagene skulle sidde. Der skulle bores huller, og det var lidt besværligt. E blev irriteret og ringede til I og spurgte, om det kunne være rigtigt, at beslagene skulle sidde på den måde. De ringede til I, fordi de plejede at ringe til ham, hvis de havde et problem.

Første gang kørte E op alene uden noget som helst i liften. E kom ned. Han kom i liften med E og havde småting med. De kørte helt hen til altanen. Han kravlede ind på altanen, og E stod i liftkurven. Han borede huller, og så skulle de have glasset op. Han blev deroppe, og E kørte ned. De havde sat to lægter på liften, så glasset ikke skulle løftes ind i liftkurven, fordi det var ikke sådan at løfte glasset. E kørte op og over til altanen og satte glasset på. Det var kun E, som kørte ned for at hente glasset. E kørte op med glasset til ham. Så kom I ind i gården og råbte til dem, hvornår de kom ned. De svarede, at der lige gik 15 minutter. I ville gå og hente sodavand, fordi det var vidnets næstsidste arbejdsdag. E og han fik sat glasset på. E kørte over på den lige side af altanen. Han kravlede ud på liften til E, og de kørte ned og drak sodavand med I.

Liften sagde lige et knæk, da de kørte ned. Liften var næsten helt ny. Den var ikke ramponeret eller noget. Det var på et tidspunkt på vej ned, at de hørte knækket. Det var ikke en særlig høj lyd. Det var som om, en af boltene i liften gik lidt stramt. Det var ikke noget, de var forskrækket over. Da de var færdige med at drikke sodavand, og I var kørt, og de skulle have nye beslag med i liften, kiggede de på liften og kunne ikke se, at der var noget i vejen med den.

E og han gik begge i liften og kørte til 3. sal. Han kravlede ud på altanen, og E kørte over på den anden side. Han var ved at sætte beslag på og lå på knæ på altanen med høreværn på, og E kørte ud og skulle til at køre ned, da han

hørte et rimeligt stort brag. Han kiggede ud over altanen og kunne ikke se E. Han så, at liftkurven hang og vippede. Da han kiggede godt efter, kunne han se, at E lå inde under liften. Han kunne kun se Es sko. Liftens bevægelse var som om, liftkurven lige ramte armen på liften. Liftkurven hang, så den vendte bunden i vejret. Han har ikke nogen form for fornemmelse af, hvad der skete. Han hørte kun, at aluminiumkanten hamrede op i armen på liften, men han så det ikke. Det var en benzinmotor, og den larmede rimelig meget. Han hørte den, fordi det lød som om, det var tæt på, hvor han stod. Det var en høj lyd. Han kunne høre lyden på trods af motorlarmen og høreværn.

Da E og han betjente liften forud for ulykken, ramte de ikke nogen genstande. De ramte heller ikke noget, da de kørte i liften, og de begge var i kurven. Når E kørte liften ned, kørte han den væk fra altanen og et stykke ud og begyndte at sænke ned. Han tænker ikke, at E har ramt noget. Han havde ikke øjenkontakt med E hele tiden.

Da de kørte op sidste gang, så de, at kurven var lidt skrabet nedeunder. Der var nogle skrammer. De vidste ikke, hvor det kom fra. Det er sædvanligt på lift-kurve. Han husker liften som en pæn lift. De ramte ikke noget, hverken altan, husmur eller andet.

Han har lært at køre lift af sig selv. Enhver maler kan køre en lift. Han har ikke modtaget en formel oplæring i at betjene lift. Da han var ansat hos B A/S, betjente han lift. Det var mest platforme, han kørte med, og det havde han været på kursus i. Det var ikke så tit, han kørte med lift. Det var ca. tre til fire gange om året. Det var kun, når de ikke kunne bruge en platform, de var nødt til at bruge en lift. Det ville have været lidt besværligt at bruge en platform i gården på VEJ. En platform er et lidt større instrument. Det ville ikke have været mere sikkert at bruge en platform. Man regner med, at en lift er sikker.

Hvis liften var ved at ruste over, var de ikke kørt i den. Han var vel nok på et tidspunkt blevet instrueret i, hvad man skulle gøre, hvis der var rust. E og han måtte bruge deres egen sunde fornuft. Der kan ikke stå nogen ved siden af og sige "pas nu på". Han tror ikke, at man kan komme på et kursus om, hvad man skal gøre, hvis man hører en lyd, og han har ikke været på sådant et kursus. Han havde ikke læst liftens brugermanual.

Hos B A/S var han på akkord, når de lavede egne sager. Når de lavede serviceopgaver, var det på timeløn. Antallet af serviceopgaver afhang af, hvor meget der var at lave.

E og han var et "2,0" team, fordi de havde lidt mere erfaring og kunne lære andre op. Han kan ikke huske, om der var privilegier knyttet op til det. E

var meget pligtopfyldende, pertentlig og stædig. E ville gerne have, at arbejdet blev gjort på hans måde. E var meget dygtig.

Forevist foto af liftkurven med to trælægter i kurven, side 308, har han forklaret, at de to lægter havde til formål at stille glasset på, så man ikke skulle løfte glasset ind i liftkurven. Glasset vejede 70 kg, og det var ikke til at løfte ud af liftkurven og over til altanen. Det var nemmere at hægte glasset uden på liftkurven. De fik glasset over på altanen på den måde, at de placerede liften sådan, at bunden af liftkurven var ud for bunden af altanen. Det var E, som kørte liften hen til siden af altanen, og så gik han selv over på altanen, hvorfra han løftede og trak lægterne ind på altanen. Det var en metode, E og han havde fundet på. På den måde havde de ikke behov for at køre kurven hen til rækværket på altanen. De holdt glasset med sugekopper. Glasset skulle monteres udvendigt på altanen. Han stod hele tiden inde på altanen. Han kan ikke huske, om han havde en fod på lægterne. Han havde ikke en fod på kurven. De skulle ikke holde glasset i fri luft. Nede i gården hentede E glasset med sugekopper på og bar glasset med håndkraft hen til liften.

Forevist Arbejdstilsynets afgørelse af 16. januar 2020, foto, side 133, har han forklaret, at de blå plader ligner de glas, de monterede. Han tog ikke mere end et glas ad gangen. Et glas vejer 70 kg. Han mener, der står på glassene, hvor meget de vejer. Det var den samme størrelse glas til alle altanerne.

Metoden med at kravle over på altanen fra liftkurven var ikke den anviste måde. Hvis de havde fulgt den anviste måde, skulle de have varslet beboerne og gået ind via lejlighederne. Det gjorde de ikke, fordi så slap de for at varsle beboerne. Serviceopgaven på VEJ var en opgave, de lige skulle klare mellem andre småopgaver. De syntes derfor, at det var nemmest at komme på altanerne via liften.

Han mener, at altanerne var malet. Farven var vist nok antracitgrå. Forevist Arbejdstilsynets billeder fra ulykkesundersøgelsen af 16. januar 2020, side 117, har han forklaret, at håndlisterne var lavet af hårdt træ, som de plejer. Han husker ikke, at noget var malet blå.

E betjente liften på alle op og ned kørslerne og i det hele taget. E og han vidste godt, at man skulle have sikkerhedsbælte på. Han ved ikke, hvorfor de ikke havde dem på. Han er fuldstændig sikker på, at E vidste, at de skulle bruge sikkerhedsbælte.

Foreholdt Arbejdstilsynets rapport af 21. januar 2020, 139 sidste afsnit: "Efter at have monteret glasskærmene på 4. sals altan, sænker de liften helt ned. Mens de sænker, hører de nogle knagende lyde der kommer under liftkurven.", har han forklaret, at han husker det som om, den lige sagde knæk og ikke mere end det.

E og han talte ikke med I om det, og de overvejede ikke at ringe til C om det. De betragtede det som en petitesse.

N har forklaret, at han i 2020 var ansat som teknisk chef hos C A/S. Han havde været ansat i firmaet siden 2012 og ophørte i 2022. Som teknisk chef havde han ansvaret for liftudlejning, vedligeholdelse og logistik til kunden samt den interne drift. Han havde ca. 75 til 80 medarbejdere i sin organisation. Det var både kontoransatte og teknikere.

Forud for hver liftudlejning blev liften undersøgt, og der var en tjekliste, der skulle gennemgås. Liften skulle også rengøres mv. Der var årlige serviceeftersyn. De foregik på firmaets egne værksteder på fire forskellige lokationer.

Forevist "Kontrolbog, Prøvningsresultat for den sagkyndiges kontrol før første ibrugtagning" vedrørende den omhandlede lift, side 102, har han forklaret, at dokumentet kommer fra producenten af liften eller fra en forhandler. Det er ikke et dokument fra C A/S. Firmaet giver liften et eftersyn inden første udlejning. Eftersynet er på linje med de årlige eftersyn.

Forevist "Årseftersyn" af den omhandlede lift, side 108, har han forklaret, at dokumentet viser det årlige sikkerhedseftersyn af liften, som er udført af firmaets egne medarbejdere. De medarbejdere, som må foretage sikkerhedseftersyn, skal være sagkyndige. Der er nogle uddannelsesmæssige krav til de sagkyndige. Eftersynet foregår ved anvendelse af en tjekliste og de anvisninger, som producenten har. De steder i det viste årseftersyn, hvor der er sat "x", betyder, at det er godkendt, og de steder hvor der ikke er sat "x", kan være noget, der ikke er relevant for det specifikke produkt. Det kan f.eks. være et dæktryk, som ikke er relevant.

De foretog returkontrol og klargøring mellem hver udlejning. Til det brugte de en tjekliste, som var en light udgave af årskontrollen. De kontrollerede f.eks. slitage, funktionsfejl og sikrede, at de leverede et produkt til næste kunde, som lever op til alle krav.

Forevist ikke udfyldt skema vedrørende den omhandlede lift, dateret 27. maj 2021, med tekst nederst "... Returkontrol_Håndbogen", side 294, har han forklaret, at det er en tjekliste med 27 punkter specifikt til den omhandlede lift. De anvendte tjeklisten, til tjek mellem udlejningerne. Tjeklisten er støtte til den medarbejder, der udfører kontrollen. Der vinges ikke alt af. Der er både den fysiske tjekliste og en digital liste over kontrollen. Man kan se af pkt. 22 i tjeklisten, at nogle af komponenterne smører man, andre ikke. Selve stempelstangen er ikke en del af tjekket. Med hensyn til skemaets datering den 27. maj 2021 ved han ikke, hvordan skemaet for liften så ud lige ved ulykkesdagen, om det var til en generel revision eller til en specifik revision.

Forevist skærmpoint af hjemtagelseskontrol vedrørende den omhandlede lift, side 112, har han forklaret, at dokumentet er et skærmbillede fra firmaets resource system. Når der er foretaget klargøringstjek af liften, skifter status på liften i systemet til et flueben, og det betyder, at liften er klar til udlejning. Skærmbilledet viser den omhandlede lift. "Batch" betyder, at der ikke er en medarbejder signatur. Medarbejderen kvitterer på håndholdt mobil, og det digitale system evner ikke at sætte signaturen på.

Forevist skema med vedligeholdelseshistorik for den omhandlede lift for perioden 9. maj 2019 til 28. maj 2020, side 107, har han forklaret, at dokumentet viser liftens historik. "MalF" betyder mal function, og "Damage" betyder fysisk skade, eller at der mangler noget, når liften kommer retur. Det konteres som en skade, hvis der mangler noget, fordi det har noget med kunden at gøre.

Sikkerhedsbæltet er ikke fra producenten af liften, men sikkerhedsbælte er en standard, som firmaet lægger i liften. Udgangspunktet for at benytte sikkerhedsbæltet er at sikre, at brugerne bliver i kurven. Sikkerhedsbæltet er ikke til sikring af fald. Sikkerhedsbæltet er en faldhindrende sikring, så man ikke kommer ud i situationer, hvor der kan ske fald. Man må ikke bruge faldsikringsudstyr i en lift. Lovgivningen er sådan, at man skal sikre, at brugeren bliver i kurven. Sikkerhedsbæltet har en kort fast line sat fast til et punkt, der er beregnet til det.

Forevist Arbejdstilsynets rapport af 16. januar 2020 med billeder fra ulykkesundersøgelsen, side 118, har han forklaret, at han blev tilkaldt, da ulykken var sket og var på ulykkesstedet samme dag samtidig med, at Arbejdstilsynet var der. Han talte med Arbejdstilsynet. Han fik lov til at transportere liften væk. Det nederste billede på side 118 viser brudfladen.

Det var ham, som foranledigede, at der blev lavet en rapport hos DTI. D GmbH besigtigede liften, mens den stod på C A/S' værksted. Han kan ikke huske, hvad D GmbH konkluderede. Han husker heller ikke, om firmaet fik en rapport af D GmbH, eller firmaet bare fik en orientering fra dem. D GmbH bad om at komme op og se på liften. DTI kiggede også på liften og fik det relevante materiale med.

Forevist "Investigation report Z" af 30. januar 2020, bestilt af G og udarbejdet af H, foto, side 166, har han forklaret, at fotoet er fra den rapport, som D GmbH fik lavet. Han ved ikke, hvem der tog fotoet i figur 20. Han forsynede ikke D GmbH med fotos. D GmbH havde selv adgang til liften. Han mener, at ulykkesdagen den 9. januar var en

torsdag, og at D GmbH var og besigtige liften den efterfølgende mandag.

Han så den 9. januar 2020, at der ikke var rust på stemplet.

Forevist samme rapport, foto, figur 21, side 167, har han forklaret, at det ikke så sådan ud, da han så det den 9. januar 2020. Han ved ikke, hvor det pågældende foto er taget. På ulykkesdagen var der ikke noget rust på stemplet, og der var ikke rust på brudfladen. Han så også komponenterne efter ulykkesdagen og ikke kun på ulykkesdagen.

Når lifte blev transporteret fra sted a til sted b, var det på firmaets lastbiler. De er udstyret med en rampe, som liften kører op ad. En eller flere lifte bliver kørt op på ladet og transporteret ud til de enkelte kunder og leveret. Liften kører ned af rampen, når den skal sættes af. Chaufførerne er instrueret i at gøre det på den måde. Man kunne godt køre den omhandlede lift fra fjernbetjening. Der står ikke chauffører i liftkurven, når liften blev kørt op og ned ad rampen.

Hver lift, også den omhandlede lift, har en kontrolbog. Den ligger digitalt. Der lå også en servicereport i selve liften. Det er en blanket, hvor det er noteret, at der er lavet en klargøring, dato for klargøringen og et felt til notater.

Forevist skærmpoint af hjemtagelseskontrol vedrørende den omhandlede lift, side 112, skema med udlejningshistorik vedrørende den omhandlede lift for perioden 21. maj 2019 til 18. november 2020, side 110 og skema med vedligeholdelseshistorik for den omhandlede lift for perioden 9. maj 2019 til 28. maj 2020, side 107, har han forklaret, at kolonne tre for højre i skemaet på side 110 viser, at liften var udlejet til O ApS den 16. december 2019 og derefter til B den 9. januar 2020. Yderst til højre i skemaet fremgår, at udlejningen til O ApS sluttede den 19. december 2019. Af skemaet på side 107 fremgår, at "Styreboks ødelagt" den 13. december 2019 ved udlejning til P A/S. På samme linje står "Start date" til den 6. januar 2020. Efter "Styreboks ødelagt" står: "Styreboks og decaler skiftet – 3 nye dioder isat". Han kender ikke de konkrete hændelsesforløb i skemaet på side 107. Det ser ud til, at styreboksen var ødelagt efter sidste udlejning, men er blevet repareret. Man kan ikke se i skemaet, hvornår styreboksen blev repareret. "Requested delivery date" er den dag, vedligeholdelsesopgaven starter. "Start date" ved han ikke, hvad betyder, men det ser ud som om, det er den dato, opgaven blev færdiggjort.

Det er ikke muligt ud fra de to skemaer på side 107 og side 110 at finde ud af, hvad der er sket. Formålet med skærmpointet fra hjemtagelseskontrol på side 112 er at fortælle, om produktet er klar til udlejning. "Breakdown" i skærmpointet på side 112, betyder, at liften ikke virker, men man kan ikke se i systemet, se

hvilket "Breakdown" det drejer sig om. De tre skemaer skal læses sammen i givet fald.

Forevist "Investigation report Z" af 30. januar 2020, bestilt af G og udarbejdet af H, fotos, side 181 ff. i den danske oversættelse, hvoraf fremgår markering af skaderne på liftkur-ven med ca. 10 skader, har han forklaret, at han ikke ved, om firmaet ville have gjort noget, hvis firmaet fik liften tilbage med sådanne skader. Han ved det ikke, fordi det ikke er noget, han sad med konkret. Umiddelbart ser skaderne ikke ud til at være alvorlige skader. Hvis firmaet fik en lift tilbage, hvor firmaet vurderede, at liften havde været udsat for noget med konstruktionen, ville firmaet have fået en udenfor huset til at se på det. Den omhandlede lift var ikke ude af huset til en sådan kontrol. Hvis liften havde lagskader eller lignende, ville firmaet ikke stille kunden til ansvar for det. Men hvis der var skader på skærme og styreboks, ville firmaet lade kunden være ansvarlig for. De gør ikke noget ved kosmetiske ting.

Når firmaet fik skader ind, beroede det på et fagligt skøn over, hvornår konkrete de skader ikke var alvorlige, og hvornår de var alvorlige. Hvis de medarbejdere, som lavede klargøringen, var i tvivl ud fra deres erfaring, havde de mulighed for at gå videre til deres foresatte, som var en erfaren tekniker, og denne kunne gå videre til et tredje niveau. Hvis man fortsat var i tvivl, hentede man sagkundskab udefra. Medarbejderne havde den tid, der var nødvendig til at foretage hjemtagningskontrollen. Det var også tilfældet forud for udlejningen af liften til B A/S.

Q blev indirekte orienteret om ulykken, som de skal i henhold til samarbejdsaftalen med B A/S, fordi C A/S er en del af brancheorganisationen. Som han husker det, var Q på det tidspunkt kontrolorgan for brancheforeningen, og via brancheforeningen fik Q besked om ulykken. Han ved ikke, om Q lavede en kontrolrapport.

Parternes synspunkter

A har i sit påstandsdokument anført:

"

...

Ad. Ansvar:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at de sagsøgte og adciterede selvstændig eller solidarisk er erstatningsansvarlige overfor Es samlever A i anledning af ulykken den 9. januar 2020.

Overfor sagsøgte 1 gøres det gældende, at sagsøgte 1 som arbejdsgiver for E er erstatningsansvarlig overfor E's samlever A.

Til støtte herfor gøres det gældende, at det pågældende arbejde ikke var planlagt, tilrettelagt eller udført sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 38, idet arbejdet med at opsætte glas-skærme på altanerne blev udført uden brug af sikkerhedsudstyr, og at arbejdsgiver var klar over dette, eller burde have været klar over dette. Arbejdet burde ikke have været tilrettelagt således, at virksomhedens ansatte skulle forlade liften i højden.

Det gøres endvidere gældende, at arbejdsstedet ikke var indrettet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 42, idet arbejdet på altanerne den pågældende dag, burde have været foregået ved hjælp af en forsvarlig adgangsvej, f.eks. via beboernes lejligheder. Det gøres derudover gældende, at de anvendte tekniske hjælpemidler ikke var indrettet eller blev anvendt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 45, idet liften knækkede og forårsagede, at E faldt forover og ud af liften med døden til følge.

Sagsøgte 1 havde ikke besigtiget, kontrolleret eller på anden vis sikret sig, at liften som blev stillet rådighed var tilstrækkelig sikkert indrettet. Ligeledes var der hellere ikke givet instruktion i hvordan medarbejdere skal forholde sig i situationer, hvor et teknisk hjælpemiddel ikke virkede som det skulle. Særligt i lyset af at det tekniske hjælpemiddel skulle bruges som arbejdsredskab i mere end 10 meters højde.

Endelig gøres det gældende, at der ikke blev ført et effektivt tilsyn med arbejdets udførelse, ligesom der ikke blev givet instruktion om de faremomenter, der var forbundet med arbejdets udførelse jf. normerne i arbejdsmiljølovens §§ 16 og 17, stk. 2, idet der ikke blev ført tilsyn med om de foreskrevne sikkerhedsforanstaltninger fra producentens side blev fulgt, eller hvorledes arbejdet blev udført, herunder at de ansatte kravlede over kanten på liften for at udføre arbejdet, samt at arbejdet blev udført uden brug af sikkerhedsbælter eller bæltestrop ved anvendelse/ophold/arbejde i liften. Hvis der blev ført tilsyn gøres det gældende, at det i givet fald ikke var effektivt, dette skærpes af det forhold at den ansat (benævnt som x4) som angiveligt skulle føre tilsyn med arbejdets udførelse, selv havde en opfattelse af, at hans opgave var at komme forbi med sodavand til E og M, jf. bilag 11, side 4.

Dette støttes af dels Arbejdstilsynets vurdering i sagen, herunder afgørelse om strakspåbud, samt anklagemyndighedens bødeforelæg på kr. 120.000, som følge af overtrædelsen af arbejdsmiljøloven, jf. bilag 2, 11 og 12.

Overfor sagsøgte 2 gøres det gældende, at sagsøgte 2, C A/S, som ejer af den til opgaven anvendte lift og som professionel udlejer heraf er erstatningsansvarlig overfor Es samlever A i anledning af ulykken 9. januar 2020.

Det gøres gældende, at liften ikke var sikkerhedsmæssig forsvarlig, idet liften knækkede og forårsagede, at E faldt forover og ud af liften.

På ulykkesdagen blev liften anvendt til sædvanlig udførelse af en ordinær arbejdsopgave, hvorved der opstod et svigt i liftens bærende dele, stemplet, hvorefter kurven tippede rundt og E faldt ud af kurven. Liften blev anvendt til et egnet formål på ulykkestidspunktet, og blev betjent efter forskrifterne.

Det gøres endvidere gældende, at C A/S, er Danmarks største liftspecialist, når det gælder både salg og leje af lift, hvorfor C A/S har et særligt skærpet ansvar for, at lifte der lejes ud, ikke er defekte eller farlige at anvende. Herunder har C A/S et særligt skærpet ansvar for at sikre, at lifte der lejes ud, efterses for eventuelle fejl og mangler, regelmæssigt bliver serviceret og vedligeholdt. Det gøres gældende at denne forpligtelse ikke i tilstrækkelig omfang er overholdt, da en tilstrækkelig grundig undersøgelse, inspektion eller service ville have identificeret og konstateret defekten.

Det gøres således gældende, at årsagen til ulykken den 9. januar 2020 ikke skyldtes betjeningen af liften, endsi­ge at belastningen på liften på noget tidspunkt oversteg den maksimale belastning på 200 kg.

Årsagen til ulykken var, som anført i Arbejdstilsynets rapport, bilag 2, at stemplet der holdt kurvens position vandret knækkede.

Det er af Teknologisk Instituts rapport, bilag IB, konkluderet, at bruddet på stemplet formentlig var udviklet over tid og som følge af et eller flere slag, samt at resterne af maling indikerede, at der havde været kontakt med andre komponenter ved bruddets tilblivelse, hvorved forstås andre komponenter på liften. Dette burde være blevet opdaget ved inspektion hos sagsøgte 2 forud for ulykken.

Det gøres gældende, at det har formodningen mod sig, at de i rapporten dokumenterede skader på liften og liftens kurv, herunder resterne af maling, skulle hidrøre fra påkørsel af altanerne på ulykkesstedet på ulykkesdagen, idet en eller flere af sådanne påkørsler efter deres karakter burde medføre omfattende skader på altanerne, omfattende larm ligesom gelænderne på altanerne, ifølge billederne, ses udført i træ, og således ikke vil efterlade rester af rød maling. Rød maling ses derimod på liftens øvrige komponenter, herunder stempel­hovedet.

Til støtte herfor gøres det gældende, at der ikke foreligger dokumentation for, at liften på tidspunktet for leveringen på ulykkesstedet den 9. januar 2020, kl. 9.00, ikke var behæftet med de konstaterede skader på liften, bilag IB og IC, som ikke hidrører fra selve bruddet af stemplet der indtraf på ulykkesdagen og følgeskader heraf.

Det er er således sagsøgers opfattelse, at skaderne på liften var opstået forud for levering af liften den 9. januar 2020, kl. 9.00, hvilket understøt-

tes af rapporten fra Teknologisk Institut, bilag IB, side 7, hvoraf det fremgår, at

” De modtagne brudflader ses svært korroderede. Endvidere ses udtværede og bulede områder med og uden maling på brudfladerne, se billede 8 og 9. ”

Det støttes tillige af rapporten fra adciterede bilag IC, side 25, hvor det fremgår; *Der var tydeligvis allerede sket et overbelastningsbrud i området ved aktuatorstangen og stempeltoppen på kurvens nivelleringscylinder.”*

Korrosion på stemplet ved bruddets tværsnit var allerede tilstede på ulykkesdagen, hvilket blandt andet ses i bilag IC, side 20, som er et nærfoto af bruddet på stemplet optaget på ulykkesdagen. Her ses stemplet svært korroderet hvilket korresponderer med at stemplet hat haft en forudgående skade som udviklede sig, idet korrosion opstår som følge af at metal udsættes for vand eller ilt.

Derudover gøres det gældende, at der ikke er ført bevis for, at de skader der beskrives på liften i adciteredes rapport stammer fra E's eller M betjening af liften. Derimod er det nærliggende at antage, at liften gennem sin 30 udlejningsperioder har opnået en vis slitage. Dette stemmer overens med Arbejdstilsynets vurdering af sagen, hvor det anføres at det ikke kan bevises, at det er de to ansatte som har beskadiget liften kor før ulykken, jf. bilag 11, side 5.

Sagsøgte 2 har ikke ført bevis for liftens tilstand i forbindelse med udlejning til sagsøgte 1 på ulykkesdagen. Ligesom at sagsøgte 2 hellere ikke har fremlagt dokumentation for den hjemtagningskontrol der angiveligt blev udført forud for udlejning af liften til sagsøgte 1. Der er derimod fremlagt et tomt kontrolskema, dateret den 21. maj 2021, svarende til halvandet år efter ulykken.

Overfor adciterede gøres det gældende at såfremt skaden er sket på grund af iboende forhold i form af materialesvækkelse, materialesvaghed eller konstruktion, at skaden er sket som følge af en defekt ved liften, hvorved der påhviler D GmbH et produktansvar, idet produktet ikke har den sikkerhed man med rette kan forvente.

At der påhviler adciterede et produktansvar i nærværende sag finder støtte i blandt andet af rapporten fra Teknologisk Institut, jf. bilag IB side 10, hvor det konkluderes, *”at det udtværede og kontaminerede område i brudfladen kunne dække over en mulig materialesvækkelse.”*, og videre *” Betragter man brudstedet, synes det klart, at bruddet udviklede sig i det reducerede tværsnit af stemplet (der medførte kærsvirkning eller koncentring af belastningen). På maskindele der udsættes for svingende belastninger er det vigtigt at indadgående hjørner ikke er skarpe. Ved indadgående hjørner vil der opstå spændings koncentrationer som kan være starten på et brud, der opstår en såkaldt kærsvirkning.*

Hvis retten måtte finde det bevist, at der er tale om kærsvirkning, som årsag til stemplets brud, gøres det også gældende at svaghed i kon-

struktionen af liften har medført at stemplet er knækket, hvorved adciterede er ansvarlig for skaden som producent.

Ad. Egen skyld:

Det gøres gældende, at der ikke er udvist egen skyld af relevans for erstatningskravet. Forudsætningen for at egen skyld kan have indflydelse på erstatningskravet er, at det står den ansatte klart, at dennes handling indebærer et oplagt moment af uforsvarlighed. Almindelig ubetænksomhed eller et øjeblikks uopmærksomhed fører ikke uden videre til en konstatering af egen skyld. Egen skyld skal være relevant og kvalificeret. E kunne næppe havde forudset at stemplet på kurven han stod i, i 10 meters højde, ville knække og kurven tilte og føre til at han faldt ud og afgik ved døden. Han accepterede dermed ikke risikoen for at afgå ved døden ved ikke at anvende bæltestrop.

Derudover gøres det gældende, at E bar ikke bæltestrop, idet der var en opfattelse af at bæltestrop blev anvendt når liften var i kørsel for at undgå hop når der var ujævnheder på jorden, og dermed undgå at blive kastet op af kurven, jf. bilag 11, side 4.

Endelig gøres det gældende, at bæltestroppen er udstyr til arbejdspositionering og har til formål at forebygge frit fald ved sædvanligt arbejde i kurven, hvilket sædvanligvis må forstås som opretstående i kurven, som er i vandret position, og ikke til brug som faldsikring i den situation, hvor kurven tilter og der er overhængende risiko for hovedstyrt.

Ad. Årsløn:

Det gøres gældende, at erstatningen skal beregnes på baggrund af 3 års løn, hvilket finder støtte i Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelser, jf. bilag 6, som også har fundet anledning til at foretage en skønsmæssig fastsættelse af årslønnen. Årslønnen skal give et retvisende billede af, hvad afdøde reelt kunne tjene før arbejdsskaden. Arbejdsskademyndighederne har i sagen vurderet, at Es indtjeningsevne var højere end hvad han havde tjent de seneste 12 måneder, hvilket begrundes en skønsmæssig fastsættelse af årslønnen.

Den årlige variation i årslønnen berettiger til en skønsmæssig fastsættelse således at forsørgertabserstatningen afspejler E's reelle indtjeningsevne og dermed det økonomiske tab.

..."

B A/S har i sit påstandsdokument anført:

"

...

Overfor sagsøger

Vedrørende ansvarsgrundlag

Det gøres til støtte for den nedlagte frifindelsepåstand overordnet gældende, at B i egenskab af arbejdsgiver ikke er erstatningsansvarlig som følge af ulykken den 9. januar 2020. Det er sagsøger, der som kravstiller skal godtgøre, at arbejdsgiver har handlet culpøst, hvilken bevisbyrde ikke er løftet.

Arbejdet var således var planlagt og tilrettelagt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Det var af arbejdsgiver forudsat, at arbejdsopgaven skulle udføres med adgang til altaner via lejlighed og ikke ved at kravle fra liften over til altaner - hverken med eller uden brug af sikkerhedsudstyr.

At afdødes kollega på trods heraf valgte at anvende liften som adgangsvej til altanen, var ikke en del af instruksen, og arbejdsgiver var og burde ikke være bekendt hermed.

Dette har dog ingen betydning for ulykkens indtræden, der alene skete på grund af en defekt ved liften, idet stemplet knækkede. Ulykkens indtræden er således muliggjort helt uafhængig af den uforsvarlige arbejdsmetode.

Arbejdsmetodens uforsvarlighed og arbejdsgivers eventuelle ansvar herfor er derfor uden betydning for vurderingen af arbejdsgivers erstatningsansvar som følge af ulykken, allerede fordi ulykkens indtræden er uden sammenhæng med beslutningen om at kravle over altanens gælder.

For så vidt angår anvendelse af sikkerhedsudstyr ved liftarbejde, herunder særligt sikkerhedsbæltet, bemærkes, at afdøde var bekendt med pligten til at anvende sikkerhedsudstyr. Arbejdsgiver havde instrueret afdøde heri, ligesom det fremgik af piktogrammerne på liften, jf. bilag E.

Det er B's opfattelse, at anvendelse af sikkerhedsudstyr ikke ville være egnet til at forhindre ulykken, hvorfor den manglende brug ikke kan antages at have haft en betydning for ulykkens indtræden, men såfremt retten vurderer, at anvendelse af sikkerhedsbæltet kunne have gjort en forskel for ulykkens følger, gøres det gældende, at afdøde har udvist erstatningsretlig relevant egen skyld ved ikke at iføre sig sikkerhedsbæltet, hvorved erstatningen til de efterladte skal bortfalde.

Det gøres tillige gældende, at liften var af nyere dato og blot 9 måneder forinden blevet sikkerhedsgodkendt til ibrugtagning og i øvrigt ved en ren visuel besigtigelse af en karakter, der kan forventes ved leje af udstyr fra en professionel part, fremstod i fuldt forsvarlig stand.

B havde ikke forud for ulykken rimelig grund til at antage andet, end at liften var i sikkerhedsmæssigt forsvarlig stand og uden defekter. B har således ikke haft mulighed for at forhindre ulykken, der blev muliggjort alene ved almindelig brug af det indlejede materiel, ligesom B heller ikke på anden vis har handlet uforsvarligt.

B kunne ikke have foretaget tiltag for at forhindre ulykken, der udelukkende skete fordi liften var defekt, og sammenfattende foreligger der ikke uforsvarlige forhold fra arbejdsgiver, der kan begrunde erstatningsansvar.

Vedrørende erstatningsopgørelsen

For så vidt angår det opgjorte erstatningskrav, bestrides årslønnen, som er lagt til grund i sagsøgers erstatningsopgørelse.

Det gøres gældende, at der ikke er grundlag for at ansætte årslønnen skønsmæssigt, idet der ikke foreligger særlige omstændigheder i indtjeningsåret forud for skaden den 9. januar 2020. Afdøde var i fast job, og der har således ikke i 12 måneder forud for ulykken været tale om jobskifte, ledighedsperioder eller andre forhold, der kan begrunde en skønsmæssig fastsættelse.

Årslønnen må i stedet beregnes på baggrund af hovedreglen i erstatningsansvarslovens § 7, stk. 1, og kan opgøres således:

Bidragspligtig A-indkomst	462.698,51
Samlet ATP	3.218,82
Arb.givers pension	40.284,08
Lønmodtagers pension	20.042,04
<u>I alt</u>	<u>523.453,45</u>

Forsørgertabserstatning efter erstatningsansvarsloven udgør herefter 30% af 5.234.034,50 kr. svarende til 1.570.210,35 kr. hvoraf skal reduceres med 6% aldersfradrag. Samlet erstatning efter erstatningsansvarsloven udgør herefter 1.475.997,73 kr.

Herfra skal trækkes ydelser, der er oppebåret efter arbejdsskadesikringsloven, og sagsøgte 1 kan tiltræde beregningen heraf i sagsøgers opgørelse (85.015,70 + 427.688,52, dvs. fradrag kr. 512.704,22).

Årslønnen kan i stedet beregnes til kr. 523.453,45, hvorved forsørgertabserstatningen udgør 963.293,51 kr.

Overfor sagsøgte 2 og adciterede

Det gøres til støtte for den nedlagte friholdelsespåstand gældende, at et eventuelt ansvar skal bæres af sagsøgte 2 og adciterede i det indbyrdes forhold mellem de sagsøgte og adciterede.

B var som arbejdsgiver uden skyld i ulykkens indtræden, idet liften blev lejet af en professionel samarbejdspartner og ved en umiddelbar visuel gennemgang ikke fremstod i uforsvarlig stand. Det var derfor fuldt forsvarligt at overlade liften til de to erfarne medarbejdere, der mange gange tidligere havde udført lignende opgaver fra lift.

Det gøres gældende, at ulykken alene skyldes liftens beskaffenhed og ikke fejlagtig betjening af Bs medarbejdere, herunder bestrides det at liften havde påkørt altanrækværk eller andre installationer under brugen i forbindelse med ulykken. Det gøres endvidere gældende, at liften ikke i Bs varetægt har været i brug med et vægt, der oversteg kapaciteten på 200 kg.

Årsagen til ulykken må i stedet findes i materialets beskaffenhed eller tidligere skader, som B ikke er ansvarlig for som arbejdsgiver til afdøde.

Det fremgår af de to tekniske rapporter - som er indhentet forud for retssagen og uden Bs mellemkomst, og derfor ikke kan betragtes som objektive (hvilket i særdeleshed gælder bilag I C) - at årsagen til, at stemplet knækkede, muligvis kan skyldes et sammenstød mellem liftkurven og et emne, idet liftkurven enkelte steder fremstod bulet og med malingrester, hvilket er tolket som skader som følge af sammenstød.

Det gøres gældende, at eventuelle skader på liften ikke er sket under Bs (meget kortvarige) lejeperiode. Liften har ikke påkørt hverken rækværk, altaner eller andre indretninger, og der er da heller ikke emner med blå maling på ulykkesstedet. De konstaterede skader må være indtrådt forud for Bs lejeperiode og er angiveligt ikke opdaget – eller i hvert fald ikke påtalt – af sagsøgte 2 under de løbende inspektioner.

Det gøres videre gældende, at fremgangsmåden med at anvendte liften som adgangsvej til altanerne var i strid med arbejdsgivers instruktioner og i øvrigt uden relevans for ulykkens indtræden, der alene skete grundet fejl ved liften. Fremgangsmåden var i øvrigt uden betydning for afdødes valg om ikke at anvende sikkerhedsudstyr, idet han ikke skulle kravle over rækværket under kørslen, men blot agerede "chauffør" for sin kollega. Afdøde kunne derfor uafhængigt af arbejdsmetoden have anvendt sikkerhedsbæltet, men valgte – instruktionsstridigt og mod bedre vidende – ikke at bruge det.

For så vidt angår faldsikringsudstyret, gøres det tillige gældende, at dette ikke var hverken godkendt til eller egnet til at forhindre frit fald, men tilsigtede alene at forhindre brugeren i at falde ud over liftkurvens rækværk fx ved kørsel over ujævnt areal eller ved arbejde, der udføres ved at læne sig ud over kurvens sider. Bæltet ville ikke være egnet til at forhindre faldulykken i denne sag, hvorfor manglende brug heraf er uden betydning for ulykkens indtræden. Det er C og D, der skal løfte bevisbyrden for at sikkerhedsanordningen ville være egnet til at forhindre skader, som sikkerhedsudstyret ikke var egnet til. Denne bevisbyrde er ikke løftet.

Der gælder et skærpet ansvar for C der som professionel udlejer af lifte har et særligt ansvar for at det materiel, der udlejes, og som potentielt kan medføre alvorlig skade, er i forsvarlig stand.

Det må, inden liften genudlejes, påhvile udlejer at sikre sig, at der ikke som følge af eventuelle skader på fx liftkurv tillige er sket en svækkelse eller skader på vitale dele af liften, idet skaderne/afskrabninger/bulerne helt åbenbart indikerer, at der er sket et sammenstød.

C har ikke godtgjort, at der er sket en sådan grundig gennemgang, hvorfor B gør gældende, at det i tilfælde af solidarisk hæftelse er C, der som hovedansvarlig for ulykkens indtræden må bære ansvaret i det indbyrdes forhold.

Det fremgår også af de tekniske rapporter, at der har været betydeligt tæring ved brudstedet, hvilket kan indikere, at skaden oprindeligt er pådraget lang tid før ulykken eller at materialet har været svækket grundet en materialefejl. Korrosionen var til stede på tidspunktet for lejeperiodens påbegyndelse.

Det gøres derfor særligt over for D gældende, at ulykken er indtrådt i kombination med materialesvigt/en iboende materialesvagthed/defekt, hvilket adciterede er ansvarlig for som producent i medfør af produktansvarsreglerne. D må derfor hæfte i det indbyrdes forhold, såfremt retten når frem til, at der er solidarisk ansvar med Al-tan.dk. Produktansvar går forud for arbejdsgivers culpaansvar.
..."

C A/S har i sit påstandsdokument anført:

"

...

2.1.1 Ad C A/S' eftersyn med den pågældende lift forud for skaden

Det bestrides, at den arbejdsulykke, der overgik nu afdøde E den 9. januar 2020 under udførelse af arbejde for B A/S, kan henføres til fejl eller forsømmelser begået af C A/S, eller af nogen for hvem C A/S hæfter.

B A/S er en fast kunde hos C A/S, og som led i parternes sædvanlige samarbejde udlejede C A/S den pågældende lift til B A/S, jf. ordrebekræftelse af 6. januar 2020 (bilag A). B A/S har lejet den pågældende type lift af C A/S flere gange forud for ulykken.

Den pågældende lift er fremstillet i 2019 af leverandøren D GmbH i Tyskland og har forud for første ibrugtagning gennemgået en kontrol for driftsklar tilstand, jf. pkt. 4.2 i liftens kontrolbog med tilhørende godkendelse og EF-overensstemmelseserklæring af 26. april 2019 (bilag B).

C A/S har udført det lovpligtige årseftersyn af liftten den 15. maj 2019 og således mindre end 1 år før arbejdsulykken i januar 2020 (bilag C). Hverken den sagkyndiges kontrol før første ibrugtagning eller årseftersynet indeholder anmærkninger af betydning for nærværende sag.

Det fremgår af udlejningshistorikken, at liftten blev udlejet til B A/S den 9. januar 2020, og at liftten forud herfor havde været udlejet til O ApS i perioden 16. december 2019-19. december 2019 (bilag F).

Imellem udlejninger foretager C A/S en såkaldt hjemtagningskontrol af den udlejede lift. Hjemtagningskontrollen indebærer en 27-trins gennemgang af liftten, herunder eftersyn af liftens generelle stand (skader), eftersyn af slanger, koblinger, kurv og gelænder, afprøv-

ning af nødsænkning og alle liftens funktioner, som afsluttes med en vurdering af, hvorvidt liften er klar til ny udlejning (bilag H).

D LEOP 23 G, serienummer 10002521 gennemgik (og bestod) hjemtagningskontrol den 7. januar 2020, jf. bilag I. Betegnelsen "Break-down" dækker over alle forhold, som ikke udgør en planlagt reparation eller serviceforanstaltning.

C A/S har således gjort, hvad der var muligt for at sikre sig, at liften ikke fejlede noget, inden udlejningen til B A/S. Uanset om der evt. har været en iboende svaghed i stemplet forud for udlejningen til B A/S eller ej, har det ikke været muligt at konstatere den i rapporterne omtalte materialesvækkelse, før den i givet fald kom til udtryk ved det skete brud.

I forbindelse med udlejning af liften fulgte et støtt bælte med line, som er delkomponent i et personligt værnemiddel til brug ved arbejdspositionering og forhindring af fald (bilag D). Det pågældende produkt er CE-mærket og godkendt i henhold til europæiske standarder. Det fremgår af brugermanualen vedrørende støtt bæltet (bilag K), at linen maksimalt må belastes med 140 kg, jf. side 2, under punktet G, j).

I lyset heraf gøres det gældende, at anvendelse af det pågældende sikkerhedsudstyr må forventes at ville have forhindret nu afdøde i at falde ud af kurven med frit fald mod jorden til følge. Et eventuelt ansvar skal på den baggrund bortfalde eller nedsættes som følge af egen skyld.

Det gøres på denne baggrund gældende, at den konkrete lift på udlejningstidspunktet fuldt ud overholdt samtlige krav og normer for den pågældende lift, og ulykken kan således ikke henføres til forhold, som C A/S bærer ansvaret for.

2.1.2 Ad årsagen til uheldet

Det fremgår af de foreliggende oplysninger, at årsagen til uheldet mest sandsynligt skyldes medarbejdernes betjening af liften. Liften, der alene var godkendt til en belastning af 200 kg., blev betjent af to medarbejdere, der befandt sig i kurven samtidig, formentlig sammen med materialer i form af de glasværn, der skulle monteres på altanerne (transporteret i stropper uden for kurven). Den maksimale belastning på 200 kg. fremgår udtrykkelig af et påmonteret skilt på liften (bilag E).

Herudover fremgår det, at den ene af medarbejderne forlod liften for at træde ind på en af altanerne, og herved er liften også blevet belastet og benyttet i strid med forskrifterne.

Hertil kommer, at det fremgår af Arbejdstilsynets besøgsrapport af 9. januar 2020 og den efterfølgende afgørelse med strakspåbud af 16. januar 2020 (bilag 3), at det er tilsynets vurdering, at anvendelsen af den pågældende lift "*ikke er foregået sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet at piktogrammet på liften viser, at der skal anvendes bæltesele ved brug af liften, ikke er overholdt*".

Dertil kommer, at de tekniske undersøgelser begge peger i retning af, at liften har fået et slag under arbejdets udførelse den 9. januar 2020, som kan have haft betydning for bruddets opståen. Der henvises i den hen- seende til den danske oversættelse af bilag IB, hvor det i konklusionen anføres (side 10):

"I det område, hvor bruddet opstod, som var udtværet, deformeret og kontami- neret af maling, er der tegn på kontakt med andre komponenter, mens bruddet fandt sted."

Der henvises endvidere til den danske oversættelse af bilag IC (side 25): *"På baggrund af de dokumenterede skader på kurven og billedet af det sted, hvor KRANLIFT var i drift, er det sandsynligt, at operatøren har flyttet kurven over på en fast genstand (altanens beskyttelsesrækværk).*

Det ser ud som om kurven kom i kontakt med altanens beskyttelsesrækværk, hvilket førte til, at aktuatorstangen på kurvens nivelleringscylinder allerede der blev beskadiget.

Der var tydeligvis allerede sket et overbelastningsbrud i området ved aktuator- stangen og stempeltoppen på kurvens nivelleringscylinder.

Maskinens næste bevægelse fik muligvis den allerede beskadigede aktuator- stang til at svinge."

Henset til de tekniske undersøgelser sammenholdt med C A/S' dokumenterede grundige hjemtagelseskontrol, som var udført to dage før uheldet (og udlejningsperiodens påbegyndelse), har det formodningen imod sig, at de af Teknologisk Institut og D GmbH konstaterede synlige skader var til stede, da liften blev leveret til B A/S den 9. januar 2020, jf. også Teknologisk Instituts konklusion, som peger i retning af sprødbrud.

Sagsøger har således ikke dokumenteret, at ulykken kan henføres til an- svarspådragende forhold hos C A/S. Årsagen skal findes i forhold, der er C A/S uvedkommende.

2.1.3 Ad kravets opgørelse

Den af sagsøger anvendte årsløn bestrides.

Det gøres gældende, at der ikke grundlag for at bringe erstatnings- ansvarslovens § 7, stk. 2, i anvendelse, idet der ikke foreligger særlige omstændigheder i indtjeningsåret forud for skaden den 9. januar 2020.

Der er således ikke grundlag for at fravige hovedreglen i § 7, stk. 1, uan- set at afdødes indtægt kunne være svingende fra år til år, hvilket ikke er usædvanligt for timelønnede. Der var ikke omstændigheder i 2019, der udgør "særlige forhold" i erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2's forstand. Afdøde var i fast job, og der har således ikke i 12 måneder forud for ulykken været tale om jobskifte, ledighedsperioder eller andre forhold, der kan begrunde en skønsmæssig fastsættelse.

Erstatningen skal beregnes på baggrund af en årsløn 12 måneder forud for skaden (bilag ID):

Bidragspligtig A-indkomst	462.698,51
Samlet ATP	3.218,82
Arbejdsgiverbetalt pension	40.284,08
Lønmodtagers pension	20.042,04
<u>I alt</u>	<u>523.453,45</u>

Efter EAL § 15, stk. 3, reguleres årslønnen til 523.500.

Derudover er der enighed om principperne for opgørelsen og det af sagsøger opgjorte fradrag af ydelser oppebåret efter arbejdsskadessikringsloven.

Forsørgertabserstatning kan efter C A/S' opfattelse opgøres som følger:

Forsørgertabserstatning svarende til 523.500	
x 10 x100% x 30%	kr. 1.570.500,00
Aldersreduktion på 6%	kr. 1.476.270,00
Fratrukket ydelser efter ASL	kr. 512.704,22
<u>I alt</u>	<u>kr. 963.565,78</u>

2.1.4 Ad friholdelsespåstanden

Til støtte for friholdelsespåstanden gøres det gældende, at B A/S som afdødes arbejdsgiver er ansvarlig for at sikre en fuld forsvarlig tilrettelæggelse, instruktion og tilsynsførelse med udførelsen af arbejdet, hvilket B A/S tilsyneladende har forsømt, henset til overbelastningen af liften og medarbejdernes øvrige betjening, herunder manglende anvendelse af sele, faldsikring eller andet sikkerhedsudstyr.

B A/S har vedtaget og betalt et bødeforlæg på kr. 120.000 som følge af arbejdsskaden, hvilket efter C A/S' opfattelse understøtter, at B A/S er ansvarlig for den skade, der overgik sagsøger.

Såfremt det af retten findes godtgjort, at defekten ved liften (i form af eventuelle tidligere skader) kunne konstateres ved en umiddelbar visuel gennemgang, gøres det gældende, at forholdet ligeledes burde være opdaget af B.

I det omfang C A/S tilpligtes at betale erstatning til sagsøger, skal B A/S friholde C A/S.

2.2 I adcitationssagen (BS-)

Såfremt retten finder, at der påhviler C A/S et erstatningsansvar i relation til uheldet den 9. januar 2020, og at uheldet skyldtes iboende forhold ved liften i form af materialesvækkelse, materialesvagthed eller konstruktion, gøres det gældende, at D GmbH skal tilpligtes at friholde C A/S for ethvert krav, herunder renter og omkostninger, som C A/S måtte blive dømt til at betale sagsøgeren i hovedsagen.

Teknologisk Institut bemærker i rapportens konklusion (bilag IB, side 10), "*at det udtværede og kontaminerede område i brudfladen kunne dække over en mulig materialesvækkelse ."*

Såfremt skaden er sket på grund af iboende forhold i form af materialesvækkelse, gøres det gældende, at skaden er sket som følge af en defekt ved liften, hvorved der påhviler D GmbH et produktansvar, idet produktet ikke frembød den sikkerhed, man med rette kunne forvente, jf. produktansvarslovens § 6.

Hvis retten måtte finde det bevist, at der er tale om kærsvirkning, som årsag til stemplets brud (bilag IB, side 10), gøres det gældende, at stemplet er knækket som følge af svagthed i konstruktionen, hvorved D GmbH er ansvarlig for skaden som producent.

D GmbH skal således i sidste ende bære et eventuelt ansvar.
..."

D GmbH har i sit påstandsdokument anført:

"...

SAGSFREMSTILLING:

Sagsøgers, sagsøgte 1 og 2's påstande og anbringender bestrides.

--00--

For så vidt angår selve sagsfremstillingen, skal jeg oplyse følgende.

Af prøvningsresultat 26.04.2019 fra den sagkyndiges kontrol før første ibrugtagning (fremlagt som **bilag B**) fremgår følgende:

Liften har gennemgået en kontrol for driftsklar tilstand. Derved blev der ikke konstateret mangler. Der er ikke forbehold for ibrugtagning.

Prøvningsresultat er dateret d. 26.04.2019.

***

Årseftersyn blev udført d. 15.05.2019 (fremlagt som **bilag C**) i henhold til AT bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992.

Liften blev godkendt.

***

Af rapport nr. 911294 af 21. februar 2020 fra Teknologisk Institut, Undersøgelse af brudflade på svigtet stempel, fremlagt som **bilag IB** (oversættelsen fra engelsk til dansk), fremgår i uddrag følgende:

"I det område, hvor bruddet opstod, som var udtværet, deformeret og kontamineret af maling, er der tegn på kontakt med andre komponenter, mens bruddet fandt sted.

Ved undersøgelsen af brudfladen sås ingen tegn på udmattelsesbrud, hvilket tyder på en enkeltstående overbelastning. Det bør dog bemærkes, at det udtværede og kontaminerede område i brudfladen kunne dække over en mulig materialsvækkelse.

Undersøgelsen af brudfladen afslørede ingen tegn på materialefejl."

*****

Undersøgelserapport Z af 30.01.2020 er fremlagt som **bilag IC**.

I undersøgelserapporten konkluderer D GmbH i uddrag følgende:

s. 8:

Ovennævnte skader medførte at bunden af kurven blev udsat for stor trykbelastning. Sådanne skader kan ikke opstå ved normal betjening/brug af maskinen. Skaderne på kurven tyder på kontakt med en genstand, som muligvis har forårsaget en skade på kurvens nivelleringscylinder.

s. 15-16:

Stempeltoppen på kurvens nivelleringscylinder kunne ikke flyttes på akslen ved håndkraft. Det var heller ikke muligt at foretage en omdrejningsbevægelse eller en aksial bevægelse. Der sås en vertikalforskydning af kurvens nivelleringscylinder, hvilket tyder på, at hydraulikcylinderen har været udsat for en udefra kommende trykbelastning.

s. 23:

Skaderne tyder på, at lejet har været udsat for en kraftig påvirkning fra siden, som har medført en overbelastning af stempeltoppen og en sammentrykning.

s. 25:

"Ingen af de dokumenterede skader på flere dele af maskinen, som medførte et overbelastningsbrud, kunne være forekommet ved normal betjening af KRANLIFT. Kurvens nivelleringscylinder er beskyttet af en overtryksventil. Denne ventil beskytter hydraulikcylinderen og de dermed forbundne dele mod mekaniske skader.

På baggrund af de dokumenterede skader på kurven og billedet af det sted, hvor KRANLIFT var i drift, er det sandsynligt, at operatøren har flyttet kurven over på en fast genstand (altanens beskyttelsesrækværk).

Det ser ud som om kurven kom i kontakt med altanens beskyttelsesrækværk, hvilket førte til, at aktuatorstangen på kurvens nivelleringscylinder allerede der blev beskadiget.

Der var tydeligvis allerede sket et overbelastningsbrud i området ved aktuatorstangen og stempeltoppen på kurvens nivelleringscylinder.

Maskinens næste bevægelse fik muligvis den allerede beskadigede aktuatorstang til at svigte."

SAMMENFATTENDE

Prøvningsresultatet før første ibrugtagning viste at liften var i driftsklar tilstand uden mangler.

Ved årseftersyn blev liften godkendt i henhold til AT bekendtgørelse.

Såvel Teknologisk Institut som D GmbH's fandt ingen materialesvækkelse, materialefejl eller anden fejl ved liften i forbindelse med deres undersøgelser af liften.

***

EGEN SKYLD

På det foreliggende foreligger der egen skyld, og i den forbindelse bemærker jeg følgende.

Under henvisning til rapport fra Teknologisk Institut fremlagt som **bilag IB** (oversættelsen fra engelsk til dansk) fremgår følgende (uddrag):

"I det område, hvor bruddet opstod, som var udtværet, deformeret og kontamineret af maling, er der tegn på kontakt med andre komponenter, mens bruddet fandt sted."

Under henvisning til undersøgelsesrapport fra D GmbH fremlagt som **bilag IC** (oversættelsen fra engelsk til dansk) fremgår følgende (uddrag):

"Skaderne tyder på, at lejet har været udsat for en kraftig påvirkning fra siden, som har medført en overbelastning af stempeltoppen og en sammentrykning.

(...)

Ingen af de dokumenterede skader på flere dele af maskinen, som medførte et overbelastningsbrud, kunne være forekommet ved normal betjening af KRANLIFT.

(...)

Det ser ud som om kurven kom i kontakt med altanens beskyttelsesrækværk, hvilket førte til, at aktuatorstangen på kurvens nivelleringscylinder allerede der blev beskadiget."

Derudover bemærkes, at der ikke blev anvendt sikkerhedsbælte under brug af liften på trods af, at det er pligtigt at anvende sikkerhedsbælte.

Der var et sikkerhedsbælte i kurven på liften, og bæltet er en delkomponent i et personligt værnemiddel til brug ved arbejdspositionering og forhindring af fald jf. **bilag D**.

Arbejdstilsynet udtalte i skrivelse af 16. januar 2020 (fremlagt som **bilag 2**, s 11/31) følgende:

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at anvendelse af liften, KRANLIFT ikke er foregået sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet at piktogrammet på liften viser, at der skal anvendes bæltesele ved brug af liften, ikke er overholdt.

Det kan lægges til grund, at piktogrammet på liften viser, at der skal anvendes sikkerhedsbælte ved brug af liften, og at sikkerhedsbælterne var tilstede i liften.

Der blev lagt en ny sele i kurven d. 6. januar 2020 (3 dage før uheldet) jf. **bilag J / Adc 7**, men nu afdøde benyttede ikke pligtig beskyttelsesudstyr jf. forklaringen fra skadelidtes kollega og Arbejdstilsynets besigtigelse af ulykkesstedet.

Såfremt nu afdøde havde benyttet pligtig beskyttelsesudstyr, ville nu afdøde på det foreliggende være stoppet af sikkerhedsbæltet og forblevet i kurven, og han ville ikke være faldet ud af kurven og ned på terrænet.

Såfremt nu afdøde havde anvendt sikkerhedsbæltet, kunne dette have forhindret den alvorlige personskade med døden til følge.

Det bemærkes tillige, at Arbejdstilsynet udstedte et straks påbud jf. skrivelse og afgørelse af 16. januar 2020 fremlagt som **bilag 2**, hvoraf følgende fremgår i uddrag:

Virksomheden påbydes at ved brug af KRANLIFT, skal der anvendes sikkerhedsbælte som angivet på liftens piktogram.

Arbejdet blev udført ved at kravle fra liften over på altanerne, og denne fremgangsmåde var i strid med gældende regler, og det kan ikke udelukkes, at denne procedure havde betydning for ulykkens indtræden.

***

Vedrørende sagsøgte 1 kan det lægges til grund, at sagsøgte 1 ikke overholdt sine forpligtelser i henhold til arbejdsmiljølovgivningen under hensyn til, at arbejdet ikke var planlagt, tilrettelagt eller udført sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Sagsøgte 1's undladelser førte til, at uheldet medførte alvorlige personskade med døden til følge.

Yderligere kan det lægges til grund, at de synlige skader ikke var tilstede, da liften blev gennemgået d. 7. januar 2020 af sagsøgte 2, idet denne ikke bemærkede synlige skader ved sin gennemgang.

Efter uheldet d. 9. januar 2020 konstaterede Teknologisk Institut og D GmbH de synlige skader på liften.

På den baggrund har det formodningen for sig, at de synlige skader er opstået efter at B A/S modtog liften d. 9. januar 2020.

***

ANBRINGENDER:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres følgende gældende.

Adciterede er ikke erstatningsansvarlig, idet prøvningsresultatet før første ibrugtagning viste, at liften var i driftsklar tilstand uden mangler. Derudover blev liften godkendt ved årseftersynet. Yderligere fandt Teknologisk Institut og D GmbH ingen materialesvækkelse, materialefejl eller anden fejl ved liften.

Der foreligger egen skyld, idet der er tegn på kontakt med andre komponenter, mens bruddet fandt sted jf. rapport fra Teknologisk Institut, og skaderne på kurven tyder på kontakt med en genstand, som muligvis har forårsaget en skade på kurvens nivelleringscylinder, ligesom ingen af de dokumenterede skader på flere dele af maskinen, som medførte et overbelastningsbrud, kunne være forekommet ved normal betjening af KRANLIFT jf. undersøgelsesrapport fra D GmbH,

Der foreligger egen skyld, idet det er Arbejdstilsynets vurdering, at anvendelse af liften ikke er foregået fuldt forsvarligt, da pligten til at anvende sikkerhedsbælte under brug af liften ikke er overholdt.

Nu afdøde anvendte ikke sikkerhedsbælte under brug af liften på trods af, at det er pligtigt at anvende sikkerhedsbælte. Der var sikkerhedsbælte i kurven på liften, og bæltet er en delkomponent i et personligt værnemiddel til brug ved arbejdspositionering og forhindring af fald.

Såfremt nu afdøde havde benyttet pligtig sikkerhedsbælte, ville nu afdøde på det foreliggende være stoppet af sikkerhedsbæltet, og han ville ikke være faldet ud af kurven og ned på terrænet. Anvendelse af det pligtige sikkerhedsbælte, kunne således have forhindret den alvorlige personskade med døden til følge.

Sagsøgers, sagsøgte 1's og adcitantens påstande og anbringender bestrides herunder bestrides det, at der påhviler adciterede et produktansvar."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

A har under proceduren gjort gældende, at B A/S tillige er erstatningspligtig som følge af, at liften ikke blev anvendt forskriftsmæssigt ved at have transporteret glasskærm uden på liftkurven. B A/S, C A/S og D GmbH har protesteret og anført, at det er et nyt anbringende.

Retten har under B A/S' procedure truffet afgørelse om ikke at tillade B A/S at afspille en video, som efter det oplyste blev optaget af direktør J den 9. januar 2020 kl. 14.32 på pladsen.

Retten begrundelse og resultat

Om anbringende

Retten finder, at As anbringende om, at B A/S tillige er erstatningspligtig som følge af, at liften ikke blev anvendt forskriftsmæssigt ved at have transporteret glasskærm uden på liftkurven, er indeholdt i de allerede anførte anbringender.

Erstatningsansvar

I forhold til B A/S skal retten indledningsvis tage stilling til, om A har godtgjort, at B A/S som arbejdsgiver for E har handlet ansvarspådragende.

Retten lægger til grund som ubestridt, at E og M på arbejdspladsen på VEJ kørte sammen op i liften, først til 4. sal og senere til 3. sal for at montere glasskærme på altaner, at E opholdt sig i liftkurven, og M kravlede fra liftkurven over på altanen, ved hver montering, og at de ikke anvendte sikkerhedsbælte.

Det lægges til grund efter vidnet Js forklaring, at B A/S havde sikkerhedsinstrukser for brug af lifte om, at medarbejderne skulle bruge påbudt sikkerhedsudstyr og kun måtte skaffe sig adgang til altanerne via lejlighederne. Ved Ms forklaring lægger retten til grund, at både E og M var klar over denne sikkerhedsinstruks, men valgte alligevel ikke at bruge sikkerhedsbælte og at skaffe sig adgang til altanerne via liftkurven.

Ved vidnet Is forklaring, der understøttes af vidnet Ms forklaring, lægger retten til grund, at I under sit ophold i gården ved arbejdspladsen overværede, at E og M udførte arbejdet på denne måde, og at han var bekendt med B A/S' sikkerhedsinstrukser i relation til brugen af lifte.

M har forklaret om den metode, E og han anvendte til at få glasskærmene bragt op til og over på altanerne, hvorefter de satte en glasskærm på ydersiden af liftkurven på nogle lægter, som gik ud over liftkurven, kørte liften op til niveau med altanbunden og løftede glasskærmen over på altanen. Retten finder det ikke godtgjort, at I eller B A/S var bekendt med denne metode og havde accepteret den.

Under hensyn til, at I som altan coach for det selvstyrende team, som E og M udgjorde, havde til opgave at føre tilsyn med teamets arbejde, finder retten, at I med sin tilstedeværelse på pladsen - uanset at den ikke var som led i opgaven - uden at påtale, at E og M skulle følge sikkerhedsinstruksen, har tilsidesat sin tilsynspligt på vegne af B A/S.

Herefter, og ved Arbejdstilsynets "Rapport om grove overtrædelser" af 21. januar 2020, herunder afsnittet om "Beskrivelse af overtrædelser", som retten lægger til grund, og som er i overensstemmelse med Ms forklaring, findes det godtgjort, at B A/S har handlet ansvarspådragende ved ikke at have ført et effektivt tilsyn med, at sikkerhedsforanstaltninger blev overholdt ved opgaven den 9. januar 2020 på VEJ.

Efter Arbejdstilsynets "Rapport om grove overtrædelser" af 21. januar 2020, og konklusionerne i de to rapporter fra henholdsvis D GmbH og DTI ("Investigation report Z" og "Examination of fracture surface from failed piston, report nr. 911294") findes det godtgjort, at det var et brud på liftens stempelstand, som holder liftkurvens position vandret, der medførte, at liftkurven tilfede og E faldt ned på jorden.

Det findes ikke ved de nævnte rapporter eller ved forklaringerne eller i øvrigt godtgjort, at bruddet på stempelstanden ikke ville være sket, hvis B A/S havde ført et effektivt tilsyn med, at sikkerhedsforanstaltningerne blev overholdt den 9. januar 2020. Det kan derfor ikke lægges til grund, at der er årsags-sammenhæng mellem B A/S' ansvarspådragende adfærd og ulykken.

Allerede af denne grund er det ikke godtgjort, at B A/S er erstatnings-ansvarlig for arbejdsskaden.

I forholdet til C A/S skal retten indledningsvis tage stilling til, om A har godtgjort, at C A/S har handlet ansvarspådragende som professionel udlejer af den lift, som E og M anvendte.

Det findes ikke efter oplysningerne om C A/S' kontrolprocedurer om kontrol efter hver udlejning af lifte og udlejningshistorikken og skærmpriintet af C A/S' interne styringssystem for den omhandlede lift, vidnet Ns forklaring, som understøttes af vidnet Ks forklaring, eller konklusionerne i de to rapporter fra henholdsvis D GmbH og DTI eller i øvrigt godtgjort, at C A/S handlede ansvarspådragende i forbindelse med udlejning af liften.

I forholdet til D GmbH skal retten indledningsvis tage stilling til, om A har godtgjort en defekt ved liften, jf. produktansvarslovens § 6, stk. 2.

Det findes ikke ved konklusionerne i de to rapporter fra henholdsvis D GmbH og DTI eller ved vidnerne L og Ns forklaringer eller i øvrigt godtgjort, at liften var defekt. Herefter foreligger der ikke et produktansvar for D GmbH.

B A/S, C A/S og D GmbH frifindes derfor over for As påstande og i de indbyrdes forhold.

Sagsomkostninger

Sagsomkostningerne er fastsat efter sagens værdi, forløb og udfald, herunder sagens faktuelle og juridiske omfang, at sagen er hovedforhandlet over to retsdage, og at der er flere parter. Der er endvidere lagt vægt på, at B A/S, C A/S og D GmbH's advokater har repræsenteret dem både overfor A og indbyrdes.

A er meddelt fri proces til retssagen i stævningen. A har efterfølgende nedlagt påstand over for D GmbH, hvorfor det er F som mandatar for A, der skal betale sagsomkostninger til D GmbH.

Statskassen skal til B A/S betale sagsomkostninger med 60.000 kr. til dækning af advokatudgift, 10.000 kr. til udgift til oversættelse og 1.399,86 kr. til udgift til tabt arbejdsfortjeneste og transportgodtgørelse til vidnet R, i alt 71.399,86 kr. B A/S er momsregistreret.

Statskassen skal til C A/S betale sagsomkostninger med 60.000 kr. til dækning af advokatudgift, 27.050 kr. til retsafgift og 945,80 kr. til udgift til vidnegodtgørelse og transportgodtgørelse til vidnet N, i alt 87.995,80 kr. C A/S er momsregistreret.

F skal som mandatar for A skal til D GmbH betale sagsomkostninger med 60.000 kr. til dækning af advokatudgift og 10.909,81 kr. til udgift til tolk for vidnet L og transportgodtgørelse, i alt 70.909,81 kr. D GmbH er momsregistreret.

Under hensyn til sagens udfald, og at B A/S og C A/S har nedlagt indbyrdes friholdelsespåstande, skal B A/S og C A/S ikke betale sagsomkostninger til hinanden.

Under hensyn til sagens udfald, herunder at D GmbH er frifundet for B A/S og C A/S' friholdelsespåstande, skal B A/S og C A/S hver betale 60.000 kr. i sagsomkostninger til dækning af advokatudgift til D GmbH.

THI KENDES FOR RET:

B A/S, C A/S og D GmbH frifindes.

Statskassen skal betale sagsomkostninger til B A/S med 71.399,86 kr. og til C A/S med 87.995,80 kr.

F som mandatar for A skal til D GmbH betale sagsomkostninger med 70.909,81 kr.

B A/S og C A/S skal ikke betale sagsomkostninger til hinanden.

B A/S skal til D GmbH betale sagsomkostninger med 60.000 kr.

C A/S skal til D GmbH betale sagsomkostninger med 60.000 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

Vejledning

Retten har afsagt dom i sagen.

Hvis du er utilfreds med afgørelsen, kan du som udgangspunkt anke (klage over) dommen til landsretten. Hvis du kun er utilfreds med dommens afgørelse om sagsomkostninger, kan du kære (klage over) denne del af afgørelsen til landsretten.

Ikke alle afgørelser kan ankes eller kæres

Du kan kun anke dommen, hvis forskellen mellem byrettens dom og det resultat, du ønsker at opnå i landsretten, er over 20.000 kr. Hvis forskellen er mindre, skal du have tilladelse fra Procesbevillingsnævnet for at anke.

Landsretten kan afvise at behandle en ankesag, hvis landsretten vurderer, at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald i landsretten.

Du kan kun kære afgørelser om sagsomkostninger, hvis omkostningsbeløbet er fastsat til mere end 20.000 kr., eller hvis retten har bestemt, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger, og du kræver, at modparten skal betale mere end 20.000 kr. I andre situationer kan du kun kære omkostningsafgørelsen, hvis du får tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Frister for at anke og kære

Fristen for at anke er **4 uger** fra dommens dato. Hvis du ikke kan anke uden en tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden **4 uger**.

Fristen for at kære omkostningsafgørelsen er **2 uger** fra dommens dato. Hvis du ikke kan kære afgørelsen uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden **2 uger**.

Sådan gør du, hvis du vil anke eller kære

Du kan anke dommen på minretssag.dk ved at trykke på knappen "Opret appel" og derefter vælge "Anke" og følge vejledningen. Hvis du vil kære omkostningsafgørelsen, skal du vælge "Kære" og følge vejledningen.

Hvis du søger om tilladelse til anke eller kære hos Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere din ansøgning til Procesbevillingsnævnet. Du kan ikke indlevere

ansøgningen på [minretssag.dk](https://www.minretssag.dk).

Du kan læse mere på [domstol.dk](https://www.domstol.dk).

Publiceret til portalen d. 17-05-2023 kl. 08:00

Modtagere: Advokat (H) Jacob Fenger, Sagsøgte C A/S, Advokat (L) Malia Barrou, Sagsøger A, Advokat (H) Anja Hejde, Øvrige Andersen Advokatfirma, Sagsøgte [B](#) A/S, Mandatar F